

عنوان همایش های انجمن	محل برگزاری	زمان برگزاری
چهارمین همایش آنالیز عددی و کاربردهای آن	دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار	۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲
سی و هفتمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور	دانشگاه سمنان	سمنان، ۲۴ الی ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۲
چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۵ الی ۸ شهریور ۱۳۹۲
هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی	دانشگاه علم و صنعت ایران	تهران، ۱۳۹۲
هفتمین سمینار دوسالانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۷ و ۸ اسفند ۱۳۹۲
دهمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم های دینامیکی	دانشگاه مازندران	بابلسر، ۱۵ و ۱۶ آبان ۱۳۹۲
چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه سمنان	سمنان، شهریور ۱۳۹۳
هشتمین سمینار دوسالانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه کردستان	سندج، خرداد ۱۳۹۴
پنجاه و دومین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه شهید باهنر کرمان	کرمان، ۱۴۰۰

حامیان انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک ها و پشتیبانی های خود از فعالیت های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

- شهرداری منطقه ۶ تهران: شهرداری منطقه ۶ تهران، ساختمان واقع در پارک و رشو تهران را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تخصیص داده است.
- کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: این کمیسیون هر ساله مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن های علمی تحت پوشش خود تخصیص می دهد.
- اعضای حقوقی: دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. از رؤسا، مسئولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه ها قدردانی می شود.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۸۹ تا مهرماه ۱۳۹۰

دانشگاه های: اصفهان، تفرش، صنعتی اصفهان، صنعتی سهند تبریز، صنعتی شیراز، یاسوج، کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف و مجتمع آموزش عالی جهرم.
دانشگاه های آزاد: واحد اراک، واحد خرم آباد، واحد فیروزآباد فارس، واحد گرگان و واحد لاهیجان.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۹۰ تا مهرماه ۱۳۹۱

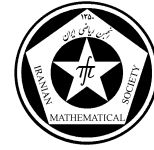
دانشگاه های: جهرم، تفرش، شهید بهشتی، صنعتی اصفهان، صنعتی شیراز، مازندران، دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار و گنبد کاووس.
دانشگاه های آزاد: واحد تهران مرکزی (دوره ۵ ساله ۹۵ - ۹۰)، واحد دزفول و واحد جویبار.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۹۱ تا مهرماه ۱۳۹۲

دانشگاه های: مازندران، ولی عصر رفسنجان (عج) و کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف.
دانشگاه آزاد: واحد تهران مرکزی (دوره ۵ ساله ۹۵ - ۹۰).

- ۱ □ سرمقاله
- اخبار انجمن
- ۲ پیشنهادیه گردهمایی انجمن ریاضی ایران
- ۳ آغاز به کار کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور
- ۴ اتحادیه انجمن‌های علمی مرتبط با ریاضیات
- میزگرد
- ۵ میزگرد نمایندگان انجمن ریاضی ایران
- ۷ میزگرد بررسی ریاضیات و فناوری نانو
- اخبار و یادداشت‌ها
- ۹ سال جهانی آمار
- ۹ طرح ترویج علوم ریاضی در میان دانش‌آموزان سراسر کشور
- ۱۰ جلسه بررسی طرح‌های رسیده به شورای خانه‌های ریاضیات
- ۱۱ سمینار دسته‌بندی گروه‌های ساده در فرهنگستان علوم
- ۱۲ کشف چهل و هشتمین عدد اول مرسن
- ۱۳ مریم میرزاخانی، برنده جایزه روث لایتلستر ۲۰۱۳
- ۱۳ استاد عبدالحسین مصحفی (۱۳۹۱ - ۱۳۰۳)
- نامه‌های رسیده
- ۱۴ برنامه جدید آموزشی کارشناسی علوم ریاضی
- ۱۶ نامه دکتر علی رجالی به رئیس انجمن ریاضی ایران
- گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
- ۱۶ دومین کنفرانس دوسالانه بین‌المللی نظریه گروه‌ها
- ۱۷ کارگاه آنالیز ماتریسی
- ۱۷ بزرگداشت روز عدد پی در زنجان
- ۱۸ دومین کنفرانس بین‌المللی تحقیق در عملیات و بهینه‌سازی
- گردهمایی‌های آینده
- ۱۸ همایش کشوری دانشگاهیان نیشابوری
- ۱۸ کنفرانس آسیایی ریاضی در سال ۲۰۱۳
- ۱۹ چهارمین همایش آنالیز عددی و کاربردهای آن
- مقاله
- ۱۹ زی‌پرشین یک بسته‌ی حروف‌چینی پارسی در $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}2_{\epsilon}$
- ۲۴ □ اخبار دانشگاه‌ها
- ۲۵ □ فارغ‌التحصیلان دوره دکتری
- ۲۸ □ معرفی نشریه
- ۲۹ □ معرفی کتاب
- ۳۰ □ مصوبات شورای اجرایی انجمن
- ۳۱ □ معرفی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه محقق اردبیلی
- ۳۶ □ معرفی دانشکده ریاضی دانشگاه حکیم سبزواری

خبرنامه

سال ۳۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۱، شماره پیاپی ۱۳۴

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسؤول: محمدعلی دهقان (رئیس انجمن ریاضی ایران)

dehghan@mail.vru.ac.ir

سر دبیر: علی ایرانمنش iranmanesh@modares.ac.ir

هیات تحریریه:

مهدی حسنی mehdi.hassani@znu.ac.ir

شهرام رضاپور sh.rezapour@azaruniv.edu

مهدی زعفرانیه m.zaferanieh@hsu.ac.ir

سعید علیخانی alikhani@yazd.ac.ir

رستم محمدیان mohamadian_r@scu.ac.ir

حسین مومنائی momenae@mail.uk.ac.ir

ویراستار: رستم محمدیان

طراحی و تنظیم: زهرا بختیاری

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نشانی: تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک ورسو، دبیرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵

iranmath@ims.ir

نشانی الکترونیک انجمن:

http://imsmembers.ir

نشانی سامانه اعضا:

www.ims.ir

نشانی اینترنتی:

newsletter@ims.ir

نشانی الکترونیک خبرنامه:

مطالب مندرج در این نشریه منعکس کننده آراء و عقاید نویسندگان است. این مطالب به جز سرمقاله و مصوبات شورای اجرایی، لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

سر مقاله

سرفصل دروس کارشناسی ارشد رشته‌های فوق، و استفاده از نظریات دلسوزانه و کارشناسانه جامعه ریاضی ایران، خبرنامه انجمن آمادگی دارد تا این نقطه نظرات را به نحو مطلوبی به مسئولین ذیربط منعکس نماید. بدین وسیله از همه عزیزان دعوت می‌نمایم تا با ارسال نظرات خود، ما را در این زمینه همراهی نمایید.

بر خود لازم می‌دانم از دوست عزیزم، آقای دکتر محمدعلی دهقان که در دوره قبلی شورای اجرایی، مسئولیت سردبیری خبرنامه را به عهده داشتند تشکر و قدردانی نمایم و بسیار خوشحالم که هم‌چنان به عنوان مدیرمسئول همراهی ایشان را شاهد باشیم.

از دیگر اعضای محترم هیأت تحریریه خبرنامه که در دوره فعلی افتخار همکاری با آن‌ها را نداریم آقایان: دکتر حمیدرضا ابراهیمی ویشکی، دکتر عباس سالمی، دکتر سیدمنصور واعظ‌پور، دکتر محمود هادی‌زاده‌یزدی و سرکار خانم دکتر فریبا بهرامی، صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نموده و امیدوارم که ما را از تجربیات خود بی‌بهره نفرمایند.

همین‌طور لازم است که از همکارانی که در هیأت تحریریه جدید قبول زحمت نموده‌اند و با وجود مشکلات و گرفتاری‌ها در تنظیم خبرنامه و ارتقای آن اهتمام می‌ورزند، قدردانی شود. این همکاران که از دانشگاه‌های مختلف و از چهار گوشه کشور انتخاب شده‌اند، عبارتند از آقای دکتر مهدی حسینی، عضو هیأت علمی دانشگاه زنجان: مسئول ستون معرفی نشریات و کتاب‌های جدید، آقای دکتر مهدی زعفرانی، عضو هیأت علمی دانشگاه حکیم سبزواری: مسئول ستون اخبار دانشگاه‌ها و فارغ‌التحصیلان دکتری، آقای دکتر سعید علیخانی عضو هیأت علمی دانشگاه یزد: مسئول ستون معرفی دانشگاه‌ها و تهیه خبر از منابع مختلف، آقای دکتر شهرام رضاپور عضو هیأت علمی دانشگاه شهید مدنی: مسئول ستون آزاد، آقای دکتر حسین مؤمنایی عضو هیأت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان (دوره قبل نیز حضور داشتند) مسئول اخبار و همایش‌ها داخلی و خارجی و آقای دکتر رستم محمدیان عضو هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان ویراستار ارشد خبرنامه (در دوره قبل نیز ویراستار ارشد بوده‌اند).

هم‌چنین از همکاران محترم دبیرخانه خصوصاً سرکار خانم اکرم صادقی رئیس دبیرخانه و سرکار خانم زهرا بختیاری که بسیاری از مسئولیت‌های خبرنامه از تایپ تا حروف‌چینی، تنظیم ستون‌ها، صفحات و طراحی به عهده ایشان می‌باشد تشکر به عمل می‌آورد. در پایان سالی سرشار از موفقیت، سلامتی و شادکامی برای تمامی همکاران عزیز آرزو مندم.

سردبیر

بوی باران، بوی سبزه، بوی خاک

شاخه‌های شسته، باران خورده، پاک

آسمان آبی و ابر سپید

برگ‌های سبزی

عطر نرگس، رقص باد

نغمه شوق پرستوهای شاد

نرم نرمک می‌رسد اینک بهار

خوش به حال روزگار!

موضوع بازنگری سرفصل دروس کارشناسی ارشد و دکتری ریاضی چندین سال است که دغدغه فکری دست‌اندرکاران جامعه ریاضی کشور شده است. با توجه به رشد روزافزون پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه ریاضیات در نقاط مختلف دنیا، زمینه‌های تحقیقاتی و گرایش‌های زیادی در شاخه‌های مختلف ریاضی ایجاد گردیده است که این امر نیاز به بازنگری را جدی‌تر می‌نماید. با توجه به این‌که بازنگری در سرفصل‌ها و دروس تمامی رشته‌های تحصیلی، به صورت متمرکز در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت می‌گیرد، اخیراً کمیته برنامه‌ریزی ریاضی وزارت، تصمیم گرفته که کلیه دروس و سرفصل‌های کارشناسی ارشد رشته ریاضی محض، ریاضی کاربردی، علوم کامپیوتر و آمار را مورد بازنگری قرار دهد و در اولین گام، مصوب نموده که تمامی دروس در مقطع کارشناسی ارشد، به ارزش ۳ واحد خواهند بود که در بازنگری سرفصل‌ها، این نکته باید رعایت گردد. بر همین اساس چهار زیر کمیته متشکل از استادان باتجربه در دوره‌های تحصیلات تکمیلی از دانشگاه‌های مختلف کشور را برای چهار رشته ریاضی محض، ریاضی کاربردی، علوم کامپیوتر و آمار تعیین نمود که کار خود را از بهمن ۹۱ آغاز نموده‌اند.

از آن‌جا که انجمن ریاضی ایران به‌عنوان مهم‌ترین سازمان غیردولتی و با داشتن بیش از یکصد نماینده فعال در دانشگاه‌های کشور، باید نقش سازنده‌ای در جهت بازنگری دروس کارشناسی ارشد، داشته باشد و با توجه به این‌که نقدهایی از سوی جامعه ریاضی ایران در مورد برنامه درسی کارشناسی «ریاضی و کاربردهای آن» وجود دارد که مواردی از آن‌ها نیز در شماره‌های قبل خبرنامه انجمن آورده شده است، لذا در جهت تدوین بهتر برنامه بازنگری

پیشنهادیه گردهمایی انجمن ریاضی ایران در دانشگاه تهران

چهارشنبه ۱۳۹۱/۸/۳

در سومین روز از دهه ریاضیات گردهمایی انجمن ریاضی ایران با حضور بیش از یکصد نفر از نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها و جمعی از اعضای پیشکسوت و برجسته انجمن ریاضی ایران در دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران برای بررسی و هم‌فکری درباره مسائل روز ریاضیات کشور برگزار گردید.

در این گردهمایی گفتگوهای متنوعی پیرامون مسائل و چالش‌های موجود ریاضیات کشور انجام گرفت و پرسش‌های نفاذانه‌ای همراه با پیشنهادهایی راهگشا مطرح گردید. اعضای حاضر در این گردهمایی معتقد بودند که دامنه این‌گونه مسائل زیاد و وسیع بوده و از سازمان‌های تصمیم‌گیرنده نظام آموزشی کشور (در تحصیلات متوسطه و آموزش عالی به‌خصوص تحصیلات تکمیلی)، تقاضا می‌شود که فرصت‌های بیشتری را برای تبادل آرا بین جامعه دانشگاهی و مسئولین ذیربط ایجاد کنند تا نگرانی‌ها و نارسائی‌های جاری کاهش یابند. عناوین برخی از مسائل مطرح شده در این گردهمایی از این قرارند:

- فرایند جدید پذیرش دانشجویان دوره دکتری ریاضی
  - سیاست‌گذاری در توسعه تحصیلات تکمیلی و به‌ویژه دوره‌های دکتری ریاضی
  - برنامه‌ریزی درسی ریاضی و استقلال و اختیارات دانشگاه‌ها
- جمع‌بندی گفتگوهای مطرح شده در این گردهمایی برای پیشنهاد به مراجع ذیربط در ذیل ارائه گردیده است:

۱. نارسائی‌های حاصل از روند جدید پذیرش دانشجویان دکتری ریاضی، موجب سلب تدریجی استقلال و اختیار متعارف گروه‌های تخصصی ریاضی می‌گردد و به تدریج معضلات فراوانی را برای آموزش عالی کشور به وجود خواهد آورد، و هم‌چنین این‌که ایران از معدود کشورهای است که تا عالی‌ترین سطوح آموزشی - پژوهشی خود از شیوه آزمون سراسری و مدیریت متمرکز برای پذیرش دانشجویان استفاده می‌کند به نظر می‌رسد که این روش نه تنها امتیاز مثبتی را برای جامعه علمی و دانشگاهی به ارمغان نمی‌آورد بلکه دارای تبعات منفی نیز می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد که بازنگری اساسی در این روش صورت پذیرد.

۲. چنان‌چه مسئولین ذیربط وزارتخانه بر آزمون نیمه‌متمرکز دکتری ریاضی بنا به دلایل کارشناسی اصرار دارند، حداقل انتظار آنست که این آزمون ابتدا به صورت نوعی آزمون عمومی و تخصصی ریاضی (مانند آزمون GRE که در برخی از کشورها برای ورود به دوره‌های تحصیلی تکمیلی رایج است) توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار گردد تا داوطلبان با توجه به نمره‌ای که کسب می‌کنند و حد نصابی که هر دانشگاه برای هر رشته تعیین می‌کند، به دانشگاه‌ها مراجعه نمایند و از طریق آزمون کتبی یا مصاحبه علمی و با در نظر گرفتن سایر امتیازات دانشجویی، انتخاب نهایی انجام گیرد. به این ترتیب چنان‌چه ظرفیت دانشگاه در مرحله اول در رشته‌ای تکمیل نشد این روند می‌تواند تکرار گردد و تعداد دیگری دانشجویان در آن رشته برای مصاحبه علمی یا آزمون کتبی دعوت شوند.

۳. افزایش بیش از حد دانشجویان تحصیلات تکمیلی و به‌ویژه دکتری در رشته ریاضی تناسبی با رشد نیازهای متعارف جامعه ندارد و متأسفانه نظارت دقیقی بر کمیت پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی و به‌خصوص دوره دکتری وجود ندارد و مشاهده می‌شود بسیاری از دانشگاه‌های نوپا با داشتن تعداد کمی عضو هیأت علمی تازه استخدام شده تعداد زیادی دانشجویان در تحصیلات تکمیلی، به‌خصوص در دوره دکتری، می‌پذیرند که غیر قابل تصور است. حتی آمار سازمان سنجش آموزش کشور نشان می‌دهد که گاهی ظرفیت پذیرش این دانشگاه‌ها به دو تا سه برابر ظرفیت دانشگاه‌های مادر (با سابقه طولانی در برگزاری دوره‌های دکتری) می‌رسد.

۴. با توجه به توقع و انتظار دارندگان مدارک تحصیلات ریاضی از مسئولین برای به کارگیری آن‌ها در عرصه مسئولیت‌های اجتماعی و داشتن شغل و حرفه‌ای مناسب در ارتباط با مدارک و دوره‌های طی شده، پیشنهاد می‌گردد مسئولین مربوطه، برنامه‌ریزی دقیقی در این مورد انجام دهند. امید است مسئولین ذیربط به این‌گونه پیشنهادهای حداقلی دانشگاهیان برای بهبود ابعاد مختلف آموزش عالی و متوسطه و کم و کیف آن‌ها توجه کنند و در جهت ایجاد تفاهم بیشتر بین تصمیم‌گیران و دانشگاهیان گام‌های مؤثری بردارند.

پیشاپیش قدردان زحماتی که مسئولین در راستای اجرایی شدن این پیشنهادهای در جهت تعالی جامعه ریاضی کشور متحمل می‌شوند هستیم.

انجمن ریاضی ایران

آبان ۱۳۹۱

آغاز به کار کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور در فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران

ارائه کرد. ایشان در سخنان خود اظهار داشت: خوشبختانه فرهنگستان با توجه به رسالت خود فعالیت‌های خوبی در زمینه‌های مختلف انجام داده است. یکی از اقدامات مهمی که صورت گرفت، تشکیل این کمیسیون بود. بحث پیشبرد ریاضیات در کشور ما شاید به سال جهانی ریاضیات برگردد که اقدامات خوبی صورت گرفت، ولی پیگیری لازم به عمل نیامد. در دو سال اخیر در گروه‌های علوم مهندسی و علوم پایه فرهنگستان این موضوع دوباره مطرح شد و مورد استقبال قرار گرفت و در قالب طرحی مشترک برای آقای دکتر داوری ارسال شد که خوشبختانه این طرح در شورای علمی فرهنگستان به تصویب رسید و امروز اولین جلسه این کمیسیون تشکیل شده است. انشاءالله با راهنمایی اعضای محترم و آغاز به کار دبیرخانه کمیسیون، فرهنگستان بتواند با فعالیت‌های هدفمند، موضوع مهم ریاضیات در کشور را با همکاری مسئولان و دست‌اندرکاران این امر به سامان برساند.

سپس هر یک از اعضا نظرات و پیشنهادهایشان را مطرح کردند و در خصوص جایگاه و وظایفی که این کمیسیون می‌تواند به عهده داشته باشد، بحث و تبادل نظر شد. در پایان جلسه بر لزوم تدوین آیین‌نامه اجرایی کمیسیون، تشکیل کارگروه تخصصی کمیسیون و راه‌اندازی دبیرخانه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور تأکید و با نظر مشورتی اعضا، آقای دکتر عارف به عنوان رئیس کمیسیون انتخاب شد.

دومین جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۴ به ریاست آقای دکتر عارف برگزار شد. در

اولین جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ با حضور آقای دکتر رضا داوری اردکانی رئیس فرهنگستان علوم و اکثریت اعضای حقوقی و حقیقی کمیسیون آقایان: دکتر مهدی بهزاد، دکتر مگردیچ تومانیان (رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم)، دکتر پرویز جبهه‌دارمارالانی، دکتر محمدعلی دهقان (رئیس انجمن ریاضی ایران)، دکتر علی رجالی، دکتر سعید سهراب‌پور، دکتر محمدرضا عارف، دکتر محسن محمدزاده (رئیس انجمن آمار ایران) و دکتر فتح‌اله مضطرزاده تشکیل شد.

در ابتدای جلسه آقای دکتر داوری اردکانی در سخنانی ضمن تشکر از ابتکار و پیشنهاد آقای دکتر عارف در خصوص تشکیل کمیسیون پیشبرد ریاضیات در فرهنگستان و سپاسگزاری از آقای دکتر مضطرزاده و شاخه ریاضی فرهنگستان جهت همراهی با گروه علوم مهندسی و پیگیری برای تشکیل کمیسیون، از این که مسئله ریاضیات مورد توجه قرار گرفته است، ابراز خشنودی کرد و در ادامه ضمن اشاره به تاریخ ریاضیات و بیان این نکته که نسبت میان علوم هرچه باشد علم و جهان تکنولوژی بدون ریاضی نمی‌تواند باشد، متذکر شد: «در جهان رو به توسعه، به ریاضیات کمتر اهمیت داده می‌شود و به همین جهت تشکیل این کمیسیون اهمیت بالایی دارد. باید فکر کرد که در کشور ما ریاضیات چه شأنی می‌تواند و باید داشته باشد».

در ادامه جلسه آقای دکتر عارف توضیحاتی در خصوص چگونگی تشکیل کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور در فرهنگستان

اتحادیه انجمن‌های علمی مرتبط با ریاضیات

به پیشنهاد آقای دکتر رجالی و با پیگیری انجمن ریاضی ایران و به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه بین انجمن‌های علمی که در شاخه‌های ریاضی فعالیت می‌نمایند و با علم ریاضیات ارتباط مستمر دارند، یک تشکل علمی بنام «اتحادیه انجمن‌های علمی مرتبط با ریاضیات» در حال تأسیس می‌باشد. انجمن‌های علمی که تاکنون به عنوان مؤسس در حال تنظیم اساسنامه می‌باشند عبارتند از: انجمن آمار ایران، انجمن ایرانی تحقیق در عملیات، انجمن شورای خانه‌های ریاضیات ایران، انجمن ریاضی ایران، انجمن رمز ایران، انجمن سیستم‌های فازی ایران و اتحادیه انجمن‌های معلمان ریاضی.

به همین منظور تاکنون چند جلسه به منظور هماهنگی و تنظیم اساسنامه در محل فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تشکیل گردیده است. در آخرین جلسه که در تاریخ چهارشنبه ۱۳۹۱/۱۲/۹ در محل دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تشکیل شد آقای دکتر براری دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران به اتفاق آقایان دکتر مگردیچ تومانیان (رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم)، دکتر علی رجالی، دکتر محسن محمدزاده (رئیس انجمن آمار ایران)، دکتر سیدمهدی تشکری‌هاشمی (رئیس انجمن تحقیق در عملیات)، دکتر محمدباقر منزوی (رئیس اتحادیه انجمن‌های معلمان ریاضی)، سیدمجید شریفی (رئیس شورای خانه‌های ریاضیات ایران)، غلامرضا بهرامی‌زاده (شورای خانه‌های ریاضیات) و دکتر محمدعلی دهقان (رئیس انجمن ریاضی ایران) شرکت داشتند. در این جلسه آقای دکتر براری بر حمایت همه جانبه کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت از تشکیل اتحادیه و آمادگی برای صدور مجوزهای لازم، تأکید نمودند.

محمدعلی دهقان

رئیس انجمن ریاضی ایران

جامعه ریاضی کشور در سال ۱۳۹۱ سه نفر از پیش‌کسوتان خود استاد پرویز شهریاری، استاد منوچهر وصال و استاد مصحفی را از دست داد. برای گرمی‌داشت یاد این عزیزان، از کلیه افرادی که خاطرات و یا مقاله‌هایی راجع به تألیفات این عزیزان دارند دعوت می‌شود جهت درج در خبرنامه انجمن از طریق پست الکترونیکی newsletter@ims.ir ارسال فرمایید.

ابتدای این جلسه آقای دکتر بهزاد در خصوص پیشینه فعالیت‌های صورت گرفته در خصوص پیشبرد ریاضیات در کشور توضیحاتی ارائه کرد و در ادامه پس از بررسی و اظهار نظر پیرامون بندبند آیین‌نامه اجرایی تدوین شده کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور، آیین‌نامه مزبور به تصویب رسید. هم‌چنین در این جلسه ایجاد یک کارگروه تخصصی به منظور مستندسازی و پیگیری مراحل بررسی و کارشناسی مصوبات و پیشنهادهای کمیسیون، تنظیم پیش‌نویس برنامه سالانه، هدایت مطالعات مربوط به طرح‌های کلیدی و انجام امور محوله از سوی کمیسیون به تصویب رسید. این کارگروه به ریاست آقای دکتر بهزاد و با حضور آقایان: دکتر حمید پزشکی، دکتر تومانیان، دکتر دهقان، دکتر رجالی، دکتر محمدزاده و خانم دکتر سهیلا غلام‌آزاد فعالیت خود را آغاز کرده است. اولین جلسه کارگروه یاد شده روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۲ برگزار شد.

خبرنامه شماره ۴۴ پاییز ۱۳۹۱ فرهنگستان علوم

دعوت برای معرفی کاندیدای واجد شرایط جایزه شفیعیها

هیأت امنای جایزه‌ی شفیعیها به اطلاع می‌رساند که سومین جایزه‌ی «محمدهادی شفیعیها» شهریور ۹۲ در جریان برگزاری ۱۴۴مین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه فردوسی مشهد اعطا خواهد شد.

از تمام همکاران عضو هیأت علمی دانشکده‌ها و گروه‌های ریاضی و آمار سراسر ایران تقاضا دارد ویراستاران کتاب‌های ریاضی را معرفی نمایند تا از میان آنان یک نفر به عنوان برنده‌ی جایزه‌ی مذکور انتخاب و معرفی شود.

میزگرد نمایندگان انجمن ریاضی ایران در دانشگاه تهران

بخش اول سخنرانی‌های آغازین

دکتر سلیمانی دامنه

به عنوان میزبان این همایش و رئیس دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران، ضمن خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان در این گردهمایی تاریخیچه‌ای از دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران را بیان کرد. ایشان گفت که این دانشکده در حال حاضر تعداد ۲۸ عضو هیأت علمی تمام وقت، حدود ۶۵۰ دانشجوی کارشناسی، ۱۷۰ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۲۵ دانشجوی دکتری دارد. هم‌چنین درباره رشته‌های دایر در دانشکده و ارتباط این دانشکده با دانشگاه‌های سطح کشور و فعالیت‌های صورت گرفته در حوزه ریاضی در این دانشکده گزارشی ارائه نمود و سپس اعضای میزگرد به شرح زیر اعلام شدند: آقایان دکتر قاسمی هنری (دانشگاه خوارزمی، رئیس جلسه و عضو شورای اجرایی انجمن)، دکتر مجید سلیمانی دامنه (رئیس دانشکده ریاضی آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران)، دکتر مجید علیزاده (دانشگاه تهران)، دکتر احمد پاریان (دانشگاه تهران و عضو کمیته ریاضی شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت عتف)، دکتر نظام‌الدین مهدوی امیری (دانشگاه صنعتی شریف و کمیته ریاضی شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت عتف) و خانم دکتر مرگان محمودی (دانشگاه شهید بهشتی و عضو کمیته ریاضی شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت عتف).

دکتر محمدعلی دهقان

به عنوان رئیس انجمن بیان کرد که به نظر می‌رسد ارتباطات ما در انجمن باید قوی‌تر گردد و هر چه بتوانیم در تعامل با قسمت‌های مختلفی که با آن‌ها سروکار داریم قوی‌تر عمل کنیم موفق‌تر خواهیم بود. اگر ارتباطات انجمن‌ها را به سه گروه تقسیم کنیم، یکی ارتباط با دانشگاه‌ها و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌هاست که پشتوانه‌ی

اصلی انجمن هستند و این بخش باید از طریق ارتباط جمعی با نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها تقویت گردد. یعنی نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها فعال هستند، فعال‌تر شوند و ارتباطشان با انجمن بیشتر شود. در این راستا یک سری تصمیم‌ها گرفته شده است. تصمیم گرفته شد در هر جلسه‌ی شورای اجرایی از ۵ نفر از نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها دعوت کنیم، و با توجه به این که هر ماه انشاءالله شورای اجرایی یک جلسه داشته باشد نزدیک ۵۰ تا ۶۰ نفر از نمایندگان انجمن در یک سال از نزدیک در جریان انجمن، و مصوبات شورای اجرایی قرار می‌گیرند. همین‌طور با برگزاری این همایش‌ها و در جمع نمایندگان بودن و به علاوه برنامه‌هایی که اگر شورای اجرایی موفق شود با مسافرت به دانشگاه‌های مختلف داشته باشد، می‌توان در جهت تقویت این ارتباط کوشید. قسمت دوم ارتباطات انجمن، ارتباط با تصمیم‌گیران، وزارت‌خانه یا بخش‌هایی است که در تدوین آیین‌نامه‌ها همکاری می‌کنند. به نظر می‌رسد از این نظر هم ما خیلی فعال نیستیم. اگر بتوانیم ارتباط را بیشتر کنیم و در تصمیم‌گیری‌هایی که در جامعه ریاضی و جامعه علمی کشور انجام می‌شود، حضور فعال داشته باشیم می‌توان نظرات جامعه ریاضی کشور را به خوبی به مسئولین منتقل کرد و ارتباط با سایر نهادهای علمی و فرهنگی مانند فرهنگستان علوم یا انجمن‌های مرتبط با رشته ریاضی را بیشتر کرد.

ما در حال حاضر ۵ تا ۶ انجمن مرتبط با ریاضی در کشور داریم انجمن آمار، انجمن تحقیق در عملیات، انجمن سیستم‌های فازی، حتی انجمن رمز، و از طرفی خانه‌های ریاضیات. این‌ها همه می‌توانند پیشنهاد تشکیل یک اتحادیه دهند و با این اتحادیه می‌توان قوی‌تر عمل کرد و آینده‌ی بهتری را برای فعالیت‌های انجمن‌های مرتبط با ریاضی پدید آورد. در این زمینه آقای دکتر رجالی پیش‌قدم شدند و پیشنهاد دادند. البته از قبل هم یک فعالیت‌های بوده است. همان فعالیت را منسجم کنیم. در فرهنگستان هم راجع به این موضوع صحبت شد و دوستان از تشکیل اتحادیه انجمن‌های ریاضی استقبال کردند. با توجه به این صحبت‌ها، دوستان در کمیته‌ی اجرایی انجمن مصمم هستند که وظایف در کمیته اجرایی تقسیم شود. ما قسمت‌های مختلفی را در انجمن به نام کمیته‌های مختلف راه‌اندازی می‌کنیم و می‌کوشیم این فعالیت‌ها و ارتباطات را تقویت کنیم. اولین کمیته‌ای که به نظر می‌رسد خیلی ضروری است، کمیته‌ی کمیسیون‌های تخصصی است. ما می‌خواهیم در شاخه‌های مختلف ریاضی، برای هر شاخه یک کمیسیون تخصصی داشته باشیم. از پیشکسوتان و متخصصان رشته‌های مختلف دعوت کنیم، تا کمیته‌ی مختص هر گرایش (شاخه) برای فعالیت‌های انجمن در تخصص مربوطه تصمیم‌گیری کنند و پیشنهاد بدهند.

با آن درگیر بوده و این روزها شهرداری برای تخلیه محل انجمن فشار بیشتری آورده است. انشاءالله این کمیته‌ی اسکان نسبت به قبل فعال‌تر عمل کند. اعضای آن را تغییر نداده‌ایم. آقای دکتر زنگنه هستند که با آقای دکتر واعظ‌پور در خدمتشان هستیم تا انشاءالله وضعیت اسکان انجمن را سر و سامان دهیم. از بزرگانی که این‌جا هستند خواهش می‌کنیم اگر می‌توانند از طریق کمک‌های مردمی، از طریق افرادی که می‌شناسند پیگیری کنند، ساختمانی را برای انجمن در نظر بگیریم.

کمیته روابط بین‌الملل را آقای دکتر ایرانمنش به عهده گرفتند، که در راستای ارتباط انجمن با انجمن‌های دیگر در خارج از کشور مؤثر است. سال گذشته هم آقای دکتر ایرانمنش فعالیت‌های خوبی برای ارتقاء جایگاه انجمن ریاضی در سطح بین‌المللی انجام دادند. انشاءالله این کمیته هم فعال باشد و بتوانیم شاهد بالارفتن رتبه انجمن باشیم.

کمیته بعدی، کمیته انفورماتیک است که برای سر و سامان دادن به سایت انجمن تشکیل شده است. و یا سایت‌های کنفرانس‌ها و همایش‌ها که بعضی وقت‌ها دچار مشکل می‌شوند. آقای دکتر عبداللهی زحمت این کمیته را به عهده می‌گیرند و انشاءالله که سر و سامانی هم به این قسمت داده شود. از بعد از مهر تا امروز تنها یک جلسه داشتیم. تصمیمات مهمی که در این یک جلسه گرفته شده یکی این‌که سردبیر خبرنامه انجمن آقای دکتر ایرانمنش تعیین شدند. آقای دکتر مجتبی قیراطی از دانشگاه یاسوج به عنوان رئیس کمیته مسابقات ریاضی دانشجویی کشور انتخاب شدند، این مسابقه که هر سال در اردیبهشت‌ماه برگزار می‌شود قرار است سال آینده در دانشگاه سمنان برگزار شود.

در ادامه دکتر واعظ‌پور خزانه‌دار انجمن گزارش مالی سالانه را که در مجمع عمومی انجمن به تصویب می‌رسد با ذکر جزئیات ارائه کردند. سپس خانم اکرم صادقی رئیس دبیرخانه انجمن در ابتدا سامانه‌ی اعضا و بخش نمایندگی و نحوه کارکرد را ارائه کردند و بیان داشتند که با توجه به تغییر و تحولات سامانه اعضای انجمن و بخش نمایندگی از نمایندگان انجمن در واحدها تقاضا می‌شود در سامانه ثبت‌نام نمایند و هم‌چون گذشته با تشویق مستمر همکاران و دانشجویان جهت عضویت و یادآوری لزوم تمدید عضویت یاری‌رسان انجمن باشند.

هم‌چنین تقاضا کردند اعضای محترم اطمینان حاصل نمایند که عضویت آن‌ها در سامانه <http://imsmembers.ir> تأیید نهایی شده باشد و با توجه به نوپا بودن سامانه اعضای، ضمن ارتباط با دبیرخانه انجمن در خصوص رفع ابهامات سامانه اعضای دبیرخانه را در ارائه خدمات بهتر همراهی نمایند.

مسئول این کمیته آقای دکتر قاسمی‌هنری است و انشاءالله قرار است در جلسات بعدی اساس‌نامه این کمیته و سایر کمیته‌ها مطرح، بررسی و تصویب شود. کمیته‌ی انتشارات، کمیته‌ی بعدی است که ضرورت دارد. دو واحد انتشارات در انجمن داریم. انتشار نشریات که الان روالی منظم به خود گرفته است، بولتن، فرهنگ و اندیشه و خبرنامه. و هنوز با توجه به ظرفیتی که کمیسیون نشریات وزارت علوم برای ما تعیین کرده، می‌توانیم نشریات علمی را توسعه دهیم. یک نشریه دیگر از قبل قرار بود منتشر شود که باید پیگیری کنیم تا این نشریه در کنار بولتن انتشار یابد. یک سری انتشارات غیرمنظم و غیرادواری، که می‌تواند شامل کتب درسی دانشگاهی باشد، را نیز مدنظر داریم. افرادی که کتابی معتبر تألیف می‌کنند می‌توانند با حمایت انجمن آن را منتشر کنند، کتاب‌های معتبر برای تدریس در دوره‌ی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا معرفی شوند. مسئولیت کمیته انتشارات را هم آقای دکتر سالمی پذیرفته‌اند و انشاءالله که اساس‌نامه‌اش تنظیم شود و فعالیتش را شروع کند.

کمیته همایش‌ها را داریم. جمع و جور کردن کنفرانس‌ها و سمینارها و همه همایش‌هایی که از طرف انجمن حمایت می‌شوند یا انجمن برگزار می‌کند. برای این‌که به این همایش‌ها و کنفرانس‌ها سر و سامان داده شود، آقای دکتر آریین‌نژاد پذیرفته‌اند که این بحث را دنبال کنند. انشاءالله به شکل منظم‌تری بتوانیم کنفرانس‌ها و همایش‌ها را داشته باشیم.

کمیته ارتباطات هست که آقای دکتر سلیمانی دامنه زحمت آن را پذیرفته‌اند و شامل ارتباط انجمن با دانشجویها، اعضای حقیقی، و اعضای حقوقی می‌شود. در سال جاری ۳ یا ۴ دانشگاه به عنوان عضو حقوقی انجمن هستند، در صورتی‌که در سال‌های قبل به ۳۰ تا ۴۰ دانشگاه می‌رسید. یعنی ارتباط ضعیف شده است. حالا که ما در خدمت نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها هستیم، می‌خواهیم این مسئله پیگیری شود. مبلغ زیادی هم نسبت، در سال هر دانشگاه باید ۴۰۰ هزار تومان به عنوان حق عضویت حقوقی پرداخت کند.

کمیته دانشجویی را تشکیل می‌دهیم که آقای دکتر میرزاویزی مسئولیت آن را پذیرفته‌اند. همه ایشان را می‌شناسند. با توجه به ارتباطی که با جامعه دانش‌آموزی و دانشجویی در دانشگاه فردوسی مشهد داشته‌اند، معتقدیم که قشر جوان وابسته به جامعه‌ی ریاضی هم توسط آقای دکتر میرزاویزی فعال خواهند شد. کمیته بعدی، مربوط به جایزه‌هاست. الان ۱۴ یا ۱۵ جایزه داریم. مربوط به شخصیت‌های مختلف علم ریاضی که به‌عنوان هر کدام از این عزیزان نامگذاری شده و باید یک سر و سامانی داده شوند. آقای دکتر ابراهیمی‌وشکی مسئولیت کمیته جایزه‌ها را به عهده گرفته‌اند. مشکل دیگر مشکل مکان و محل انجمن است که همیشه انجمن

دکتر آربین نژاد

میزگرد بررسی ریاضیات و فناوری نانو

در روز پنجشنبه سوم اسفندماه ۱۳۹۱ میزگردی نیم‌روزه تحت عنوان بحث و گفتگو در مورد علوم ریاضی و فناوری نانو به دعوت از ستاد فناوری نانو ریاست جمهوری و با همکاری و هماهنگی انجمن ریاضی ایران در محل ستاد فناوری نانو تشکیل شد. این جلسه با حضور تعدادی از استادان ریاضی از دانشگاه‌های مختلف ایران که توسط انجمن ریاضی معرفی شده بودند در ساعت ۹ صبح آغاز و در ساعت ۱۳/۳۰ پایان یافت. تعدادی از اعضای هیأت علمی نیز که طرح‌ها و مقاله‌هایی را برای حمایت از ستاد ارائه داده بودند حضور داشتند. شرکت‌کنندگان در این جلسه‌ی هم‌اندیشی به ترتیب حروف الفبا آقایان دکتر علیرضا اشرفی، دکتر سعید اکبری، دکتر مهدی الیاسی، دکتر مسعود امینی، دکتر علی ایرانمنش، دکتر محمدعلی ایرانمنش، دکتر امیر دانشگر، دکتر محمدرضا درفشه، دکتر سعید علیخانی، دکتر مجتبی قربانی، دکتر سیدعبداله محمودیان، دکتر سیدرضا مقدسی، دکتر علاءالدین ملک، دکتر امید نقشینه‌ارجمند و خانم دکتر بهناز عمومی بودند. از ستاد نانو نیز آقای دکتر سرکار رئیس ستاد ویژه فناوری نانو ریاست جمهوری و آقای دکتر رضایت مدیر کارگروه توسعه منابع انسانی ستاد نانو حضور داشتند.

جلسه پس از تلاوت آیاتی از قرآن مجید، با خیر مقدم کوتاه آقای دکتر رضایت آغاز شد. پس از آن آقای دکتر سرکار ضمن خیرمقدم به حاضرین، اشاره کردند که نانوفناوری ماهیت بین رشته‌ای دارد و به همه‌ی علوم نیاز دارد و گفتند فعالیت‌های انجام شده در زمینه نانو دو فاز دارد. فاز اول پایه است که وضعیت ما در این مرحله بد نیست. فاز دوم تکمیلی و عملی است که دنیا شروع کرده و کار کرده و ما نگران غفلت از این بخش هستیم و نگرانیم چون دنیا چراغ خاموش حرکت می‌کند. ما در حال حاضر نیاز به محاسبات و شبیه‌سازی داریم که بتوانیم رفتار ساختارهای نانو را پیش‌بینی کنیم و اعتقاد داریم علوم ریاضی در این زمینه پیشگام و راه‌گشا است و مسائلی است که دنیا دارد کار می‌کند. این که علوم ریاضی چگونه به شکل تخصصی می‌تواند وارد عمل شود کار متخصصان و صاحب‌نظران است و ستاد تنها سیاست‌گذاری کلان را انجام می‌دهد. در زمینه ترویج و توسعه و تجاری‌سازی و حمایت و فراهم کردن شرایط در این زمینه واقعاً نگرانیم چون افراد کمی به‌طور واقعی در حال کار هستند. نانو برای رشته‌هایی زمینه‌های جدید باز کرده است، مانند فیزیک و شیمی و مواد، برای حوزه ریاضی نیز این کار قابل تصور است. آن‌چه مسلم است نانو و سایر علوم بدون ریاضی به جایی نمی‌رسد و ریاضی پایه‌ی فرمول مدار کردن همه این قوانین و پیش‌بینی‌ها است.

سپس آقای دکتر رضایت با معرفی ستاد نانو به ارایه گزارش

موضوع اصلی جلسه بحث سازمانی است که می‌تواند با همفکری کلیه شرکت‌کنندگان تقویت شود. آقای دکتر دهقان سازماندهی و برنامه‌های جدید را ارائه دادند. آقای دکتر واعظ‌پور هم در مورد مسائل مالی که دغدغه اصلی سازمان است گزارشی ارائه دادند. الان سال‌های زیادی است که مسأله مسکن انجمن مطرح است و باید به فکر بود. همه باید به فکر باشند. این مشکل، مشکل مهمی است. بعد هم مشکلات سایت است که معرف مهمی برای سازمان بوده و پیشبرد و تقویتش مهم است. شما اگر به یک انجمن علمی معتبر دنیا مراجعه کنید سایت آن معرف شخصیت آن انجمن است و این بسیار مهم است که همه کمک کنند. هر جز کوچکی را فقط به اعضای دفتر انجمن و مسئولین اجرایی واگذار نکنیم. با کمک و همکاری می‌توانیم مجموعه مشخصات انجمن را آبرومند کنیم.

بخش دوم میزگرد آموزشی

دکتر قاسمی به عنوان رئیس جلسه‌ی میزگرد سخنان خود را با سلام و خوش آمدگویی به حضار شروع کردند. ایشان بیان داشتند که ترکیب اعضای میزگرد به نحوی انتخاب شده است که بعضی از افراد، کسانی باشند که مسئولیت‌های اجرایی در حوزه‌ی برنامه‌ریزی ریاضی وزارت علوم و سازمان سنجش داشته باشند مانند دکتر پارسپان، دکتر مهدوی‌امیری و خانم دکتر محمودی. هم‌چنین از همکاران جوانی مانند آقایان دکتر سلیمانی‌دامنه و دکتر علیزاده دعوت شده که از نسل دوم و سوم در جمع ما حضور داشته باشند و آقای دکتر کرم‌زاده که از پیشکسوتان هستند و بتوانیم از تجربه‌هایشان استفاده کنیم. ایشان اظهار امیدواری کردند که بتوان با بیان انتقادات و هم‌چنین ارائه‌ی پیشنهادات گامی در جهت بهبود فرایند جذب دوره‌ی دکتر برداشت.

در ادامه تعدادی از اعضای معرفی شده در میزگرد و هم‌چنین شرکت‌کنندگان در این گردهمایی به بیان نقطه‌نظرات خود پرداختند که در شماره‌های بعدی خبرنامه جزئیات بیشتری از آن، آورده خواهد شد. حاصل این میزگرد پیشنهادیه گردهمایی انجمن ریاضی ایران است که در قسمت اخبار انجمن درج گردیده است.

- همکاری با پارک‌های علمی و فناوری و شرکت‌های نانوفناوری مفید و ضروری است.
  - یک گروه از همه صاحب‌نظران فیزیک، ریاضی، مواد و شیمی برای تعریف کردن مسأله تحقیقاتی جدی تشکیل گردد.
  - توجه به نانو به دلیل اولویت بودن در کشور لازم است.
  - هر حمایت مالی کمی بدون توجه به کیفیت، برای کار علمی موجب نادرست شدن و خراب شدن حرکت می‌شود.
  - عدم حمایت نباید مانع علاقه و توجه به یک تحقیق شود.
  - صبر کنید اگر این تئوری‌ها نتیجه‌ای داد تشویق جدی‌تری از آن‌ها انجام دهید.
  - اگر ستاد نانو می‌خواهد از حمایت‌ها نتیجه بگیرد باید مسأله مشترک تعریف کند و به ریاضی‌دان‌ها بدهد.
  - حمایت از مقاله باید هدایت شده باشد و حمایت اصلی از کار نانو در سطح به روز دنیا باشد.
  - کارهای نانو ریاضی انجام شده در ایران شیمی ریاضی است.
  - کاربرد تحقیقات انجام شده را باید متخصصان سایر رشته‌ها تشخیص دهند.
  - نگرانی از شاخص‌سازی‌های غیرواقعی برای بهره‌برداری از حمایت‌های مادی.
  - برای تعریف ریاضیات نانو، ژورنال‌های معتبر نانو را تعیین کنیم. هر مقاله در آن‌ها چاپ شود باید حمایت شود.
- پس از این گفتگوها آقای دکتر سرکار با ابراز خرسندی از بحث‌های علمی انجام شده در جلسه به جمع‌بندی مباحث پرداختند. ایشان گفتند ما درصدی از خطا را می‌پذیریم ولی به محض دیدن خطا جلوی کار را می‌گیریم. با کسی که دانسته خطا کند، برخورد می‌کنیم. ایشان گفتند ستاد نمی‌خواهد از علوم ریاضی غافل شود و باید اشکالات را برطرف کنیم. اصل مقالاتی که در مجلات معتبر نانو چاپ شود نانو محسوب می‌شود ولی چیزی که در خلقت اندازه نانو دارد، از نظر ما نانو نیست به عنوان مثال DNA را نانو نمی‌دانیم.
- در پایان پیشنهاد شد پروژه‌ای برای مطالعه ریاضیات نانو در دنیا توسط انجمن ریاضی ایران و زیر نظر ستاد نانوفناوری تعریف شود که در زیرشاخه‌های مختلف علوم ریاضی کارگروه‌های تخصصی تشکیل شود و خروجی آن تعریف نانو ریاضیات و تعیین شاخص‌های این‌گونه تحقیقات باشد.
- سیدعباداله محمودیان
نماینده انجمن ریاضی ایران در جلسه

مختصری از کارهای انجام شده در این زمینه و رشد روزافزون فعالیت‌های نانوفناوری پرداختند. پس از آن جلسه با سخنرانی آقای دکتر علیرضا اشرفی، از دانشگاه کاشان ادامه یافت. ایشان ضمن تشکر از ستاد نانو و حمایت‌های آن که باعث تمایل دانشجویان به تحقیق در این زمینه شده است به بیان گزارشی در مورد کارهای انجام شده در ایران در زمینه علوم ریاضی و نانو پرداختند. ایشان شاخه‌های اصلی ریاضی مرتبط با نانوفناوری را گروه‌ها و تقارن، شمارش ایزومرها، شاخص‌های توپولوژیک، هندسه و آنالیز عددی برشمردند و به چند نمونه از تحقیقات انجام شده در زمینه فولرن‌ها اشاره کردند.

سخنران بعدی آقای دکتر محمودیان از دانشگاه صنعتی شریف و عضو کمیته داوری ریاضیات و نانو بودند. ایشان با ارایه گزارشی از فعالیت‌های این کمیته در دو سال گذشته‌ای که ایشان عضو بودند به نکاتی در زمینه برخی از تحقیقات انجام شده در این زمینه پرداختند و به نکاتی مانند بی‌دقتی و بی‌محتوایی، سرقت از خویشتن، بالا بردن کاذب ضریب تأثیر مجلات، واضح بودن نتایج و مرتبط نبودن با علم نانو اشاره کردند و پیشنهادهایی برای ارتقاء سطح این علم بیان نمودند. سپس آقای دکتر علی ایرانمنش ضمن تأکید بر لزوم توجه به کیفیت تحقیقات در این زمینه به موضوعاتی در علوم ریاضی که با نانو مرتبط هستند، از جمله به هرگونه محاسبه روی موجودات نانو، محاسبه شاخص‌ها، الگوریتم‌ها، تحقیق روی مولکول DNA، محاسبه کوانتوم، استفاده از روش شناخته شده برای حل معادلات گرما با روش مونت‌کارلو، مطالعه نانولوله‌ها و فولرن‌ها اشاره کردند.

در ادامه جلسه همه حضار وارد گفتگو شدند و هریک نظرات خود در رابطه با موضوع مورد بحث و این‌که آیا هر تحقیقی که روی موجود مربوط به نانو انجام گیرد، جزو ریاضیات نانو محسوب می‌شود را مطرح کردند. اهم نکات مطرح شده توسط حضار به شرح زیر است.

- دلیل رشد ارقام مقالات چاپ شده، سیاست حمایت‌های اولیه بوده است و بهتر است حمایت‌ها ادامه داشته باشد.
- ریاضیات نانو چیز جدیدی است و این کارهای انجام شده نانو ریاضی است و نباید ما جلوی کار را بگیریم. در همه دنیا دارند همین کار را می‌کنند.
- غفلت از سیاست‌هایی برای ارتقاء کیفیت منجر به تبدیل به کار کمی می‌شود.
- در تحقیقات در زمینه ریاضیات نانو باید مسأله اولیه از نانوفناوری آمده باشد.
- لازم است کارهای تحقیقاتی مشترک با متخصصان خارج کشور انجام و مورد حمایت قرار گیرد.

اخبار و یادداشت‌ها

مانند دستیابی به سواد وسیع آماری یا راه‌هایی که در آن آمار موجب پیشرفت علوم و بهبود شرایط انسانی و اجتماعی می‌شود، را اتخاذ کنند. و به سایت سال جهانی آمار با همکاری تمامی انجمن‌ها، نهادها و مراکز آماری دنیا راه‌اندازی شده و در دسترس عموم قرار گرفته است تا ضمن اطلاع از برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که در سراسر جهان در این سال وقوع خواهد یافت، علاقه‌مندان بتوانند فعالیت‌های خود را نیز به اطلاع عموم برسانند. این سایت از طریق وب سایت انجمن آمار ایران irstat.ir قابل دسترس است.

سال جهانی آمار

بیباید در این موقعیت تاریخی جشن بگیریم و به نقش آمار در توسعه اجتماعی و اقتصادی جوامعمان اذعان کنیم و برای تقویت توانایی‌های ملی آمار تلاش کنیم و منابع بیشتری را به آن اختصاص دهیم.

پیام بان‌کی مون دبیر کل سازمان ملل به رهبران جهان

طرح ترویج علوم ریاضی در میان دانش‌آموزان سراسر کشور شورای خانه‌های ریاضیات ایران شهریور ماه ۱۳۹۱

آقای دکتر مهدی بهزاد یکی از بنیانگذاران انجمن ریاضی ایران و شورای خانه‌های ریاضیات ایران، بخشی از پژوهانه‌ای را که بنیاد ملی نخبگان، تحت عنوان جایزه علامه طباطبایی به ایشان اختصاص داده است، به توصیه آقای دکتر محمدرضا سعیدآبادی، دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، فعلاً برای مدت یک سال و از قرار ماهی پنج میلیون ریال از اول مهرماه ۱۳۹۱ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۲، در اختیار شورای خانه‌های ریاضیات ایران قرار می‌دهند، تا به منظور اجرای پروژه‌های ترویج علوم ریاضی برای دانش‌آموزان کمتر برخوردار جامعه مصرف شود و گزارش کامل هر پروژه، همراه با تجزیه و تحلیل نتایج، در اختیار شورای خانه‌ها قرار گیرد. کمیسیون ملی یونسکو در ایران نیز از این طرح حمایت می‌کند و امیدوار است در آینده، منابع ملی و بین‌المللی بیشتری به این طرح اختصاص یابد.

در این راستا شورای خانه‌های ریاضیات ایران، از خانه‌های ریاضیات عضو شورا درخواست می‌کند پروژه‌هایی را تعریف کنند و حداکثر تا ۱۳۹۱/۶/۲۵ جزییات، اهداف و دستاوردهای احتمالی و مبلغ مورد نیاز جهت اجرا را به شورای خانه‌ها بفرستند، تا پس از بررسی، اولویت‌هایی تعیین و به پروژه‌ها بودجه مناسبی تخصیص یابد. انتظار می‌رود ارائه‌دهندگان طرح‌ها بتوانند از کمک‌های محلی دیگری نیز بهره‌مند شوند و پروژه خود را به بهترین نحو ممکن اجرا کنند، ولی حتماً گزارش کامل آن را حداکثر یک ماه پس از اجرا در اختیار شورای خانه‌ها قرار دهند. (تسویه حساب در مورد مبلغ اختصاص یافته، پس از دریافت و تأیید گزارش نهایی خواهد بود.) طبیعتاً پروژه‌هایی از نظر شورا ارزشمندتر است که باعث شود دانش‌آموزانی که به طریق عادی نمی‌توانند از امکانات خانه‌ها بهره‌مند شوند، با وسایل مختلف و بیشتر توسط معلمان ریاضی

سال ۲۰۱۳ میلادی به پیشنهاد انجمن آمار آمریکا، انجمن سلطنتی آمار، انستیتو بین‌المللی آمار، انستیتو آمار ریاضی و انجمن بین‌المللی بیومتری برای بزرگداشت علم آمار در سراسر جهان و تقدیر از سهم علوم آماری در توسعه جوامع مطرح شده و مورد تأیید و حمایت بیش از ۱۴۰۰ سازمان و نهاد بین‌المللی آماری قرار گرفته است. سازمان ملل نیز این سال را به عنوان سال جهانی آمار اعلام نموده و از کلیه دولت‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌ها در سراسر دنیا خواسته شده است فعالیت‌هایی ترتیب دهند تا اهمیت علم آمار و کاربردهای آن در گستره‌های علمی، کسب و کار، حکومت، رسانه‌ها، سیاست‌گذاری و جامعه به نمایش درآید.

اهداف این سال عبارتند از:

- افزایش آگاهی جامعه در رابطه با قدرت و میزان نفوذ آمار در جنبه‌های مختلف اجتماعی؛
- آموزش و توسعه فکری جامعه مخصوصاً جوانان در زمینه سواد آماری با نگاه حرفه‌ای؛
- ارتقاء خلاقیت و توسعه در علوم آمار و احتمالات؛

انجمن آمار ایران از تمام گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و سازمان‌های آماری کشور دعوت نموده است برای برگزاری مراسم و انجام فعالیت‌هایی مناسب و مؤثر با اهداف سال جهانی آمار تشریح مساعی نمایند. در سال جهانی آمار گروه‌های آموزشی می‌توانند با تأکید بر فعالیت‌هایی خاص کمک کنند تا دانشجویان مستعد، آمار را به عنوان یک رشته کلیدی علمی بدانند و محققان نیز آمار را به عنوان مهم‌ترین ابزار علمی ارتقای کیفی فعالیت‌های تحقیقاتی به کار گیرند. سازمان‌ها نیز رویکردهایی،

کمتر برخوردار جامعه باید مورد توجه خاص قرار گیرند و بهره رساندن به دانش آموزانی که به طریق عادی نمی‌توانند از امکانات خانه‌ها بهره‌مند شوند حتماً در پروژه منظور شده باشد.

۴ - در بررسی حتماً جزئیات، اهداف، دستاوردهای احتمالی و مبلغ مورد نیاز باید قید شده باشد.

۵ - سپس ۶ طرح رسیده به شرح زیر مطرح و در مورد آن‌ها تصمیمات زیر اتخاذ گردید:

الف) نامه رسیده از خانه ریاضیات تبریز: اگر چه بند (د) نامه مذکور می‌تواند در راستای این طرح تکمیل گردد، ولی دقیقاً نحوه بهره‌گیری دانش‌آموزان کمتر برخوردار جامعه و نحوه اجرا، هدف‌ها، دستاوردهای احتمالی و مبلغ مورد نیاز قید نشده است. لذا پروژه خانه ریاضیات تبریز در فرمت ارسال شده قابل بررسی نیست.

ب) پروژه خانه ریاضیات یزد: با توجه به هزینه پیمایش بینی شده بسیار زیاد، مخصوصاً خرید و نگهداری از وسیله نقلیه و محدودیت بودجه طرح ترویج، در اولویت قرار نگرفت.

ج) پروژه خانه ریاضیات اصفهان: اگر چه این پروژه برای استفاده همگان مناسب است، ولی به نظر می‌آید که دانش‌آموزان مناطق محروم امکان استفاده از کامپیوتر و در نتیجه بهره‌گیری از سرویس آموزش و فراگیری مبتنی بر وب و محتوی الکترونیکی را ندارد. لذا این پروژه هم در اولویت قرار نگرفت.

د) پروژه خانه ریاضیات کرمان مبنی بر این که در جشنواره تعدادی دانش‌آموز از مناطق مختلف محروم شهر کرمان مراجعه می‌نمایند، در اولویت اول قرار گرفت.

ه) نامه خانه ریاضیات نیشابور مطرح و بندهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ آن منطبق با اهداف طرح مورد توجه قرار گرفتند و لذا این خانه ریاضیات در اولویت دوم قرار گرفت.

و) پروژه خانه ریاضیات خمین نیز مطرح و بندهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۷ آن منطبق با اهداف طرح مورد توجه قرار گرفتند و لذا این خانه نیز در اولویت سوم قرار گرفت.

۶ - در نتیجه قرار شد سهمیه‌های مهرماه، آبان‌ماه و آذرماه طرح به ترتیب در اختیار پروژه‌های خانه ریاضیات کرمان، خانه ریاضیات نیشابور و خانه ریاضیات خمین قرار گیرد.

۷ - در این راستا سه چک هر یک به مبلغ ۲۵۰/۰۰۰ تومان به امضای آقای دکتر مهدی بهزاد در اختیار خانه‌های ریاضیات کرمان، نیشابور و خمین قرار گرفت. برای وصول باقی‌مانده

مناطق محروم شناسایی و به خانه‌ها جذب شوند و در برنامه‌های اردویی یک یا چند روزه از امکانات استفاده نمایند. برای بررسی طرح‌ها و پیگیری‌ها، یک کمیته علمی با حضور آقایان دکتر مهدی بهزاد، دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، رئیس هیأت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران و ۲ نفر به انتخاب مجمع عمومی شورای خانه‌های ریاضیات به مدت یک سال در شهریورماه ۱۳۹۱ تشکیل می‌شود.

هیأت مدیره شورا ضمن تقدیر و تشکر از استاد آقای دکتر مهدی بهزاد و دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران، امیدوار است که خانه‌های ریاضیات سراسر کشور پروژه‌های ارزشمندی را جهت ترویج علوم ریاضی و معرفی و آگاه‌سازی جامعه دانش‌آموزان مناطق محروم به اهمیت این علوم و کاربردهای آن در زندگی روزمره و زمینه‌سازی برای بروز استعدادها، به مرحله اجرا آورند. در ضمن انتظار می‌رود به شرط اجرای موفق برنامه، این کار نیک با شرایطی بهتر و ارزنده‌تر تداوم یابد.

سیدمجید شریفی

رئیس هیأت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران

جلسه بررسی طرح‌های رسیده به شورای خانه‌های ریاضیات ایران

در جلسه بررسی طرح‌های رسیده به شورای خانه‌های ریاضیات ایران برای "طرح ترویج علوم ریاضی در میان دانش‌آموزان سراسر کشور" که از این به بعد به پیشنهاد آقای دکتر بهزاد "طرح عام ترویج ریاضی = عتر" نامیده می‌شود با حضور آقایان دکتر مهدی بهزاد (مبدع طرح)، مجید شریفی (رئیس هیأت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران)، دکتر علی رجالی (یکی از منتخبین مجمع عمومی شورای خانه‌های ریاضیات ایران در ۱۳۹۱/۶/۲ نیشابور) از ساعت ۱۱:۳۰ تا ۱۳ روز پنجشنبه ۱۳۹۱/۸/۱۱ در اصفهان تشکیل شد. در ارتباط با این جلسه و آنچه در آن مطرح و مصوب شد موارد زیر قابل ذکر هستند:

۱ - آقای دکتر محمدرضا سعیدآبادی (دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران) در جلسه حضور نداشتند ولی به آقای دکتر مهدی بهزاد رأی خود را تفویض نموده بودند.

۲ - آقای دکتر مانی رضایی (منتخب دوم مجمع عمومی شورا) نیز نتوانسته بودند برای شرکت در آن جلسه به اصفهان مسافرت نمایند.

۳ - ابتدا مطرح شد که در بررسی پروژه‌ها هدف اصلی طرح، یعنی اجرای پروژه‌های ترویج علوم ریاضی، دانش‌آموزان

- ۲ - توصیه می‌شود معلمین ریاضی از بین فارغ‌التحصیلان کارشناسی ریاضی دانشگاه‌ها، انتخاب و پس از گذراندن یک دوره دروس تربیتی و روانشناسی، به استخدام آموزش و پرورش در آیند.
- ۳ - دانش‌آموزان و دانشجویان اطلاعات مناسبی از دانشگاه‌ها و ریاضیات کشور ندارند، در نتیجه انتخاب رشته در تحصیلات بالاتر با اطلاع کافی صورت نمی‌گیرد پیشنهاد این است که اطلاعات کافی از دانشگاه‌ها و مخصوصاً جامعه ریاضی کشور تهیه و در اختیار آنان قرار گیرد.
- ۴ - تستی بودن آزمون‌های ورودی دوره‌های تکمیلی شاخص مطلوبی برای گزینش دانشجو نیست. این مسئله در سطح تدریس استادان اثر نامطلوب می‌گذارد. همان‌طوری که بارها گفته شده لازم است فقط دانش‌آموزان رشته‌های ریاضی فیزیک دبیرستان‌ها مجاز به انتخاب رشته‌های علوم ریاضی شوند و یا آزمون ورودی مناسب‌تری در نظر گرفته شود و معدل نمرات کتبی دروس ریاضی در دبیرستان‌ها با ضریب مناسبی در پذیرش دانشجو لحاظ گردد.
- ۵ - ضروری است استاندارد سطح تدریس استادان حفظ شود، شرایط کلاس تأثیری در سطح ارائه درس نداشته باشد، امتحانات داخلی دانشگاه‌ها مورد ارزیابی قرار گیرد.
- ۶ - برای درک بهتر مفاهیم ریاضی و ایجاد انگیزه در ورودی‌های جدید دوره کارشناسی ریاضی، پیشنهاد می‌شود که دروس پایه در ریاضی مانند مبانی ریاضیات و ریاضیات عمومی را استادان با تجربه تدریس کنند.
- ۷ - حق‌التدریس در دانشگاه‌ها، باعث تضعیف کیفیت آموزش شده است. پیشنهاد این است که به‌طور کلی آئین‌نامه حق‌التدریس لغو شود و اگر دانشگاهی کمبود مدرس دارد، نیروی جدید استخدام نماید، با این روش فارغ‌التحصیلان جوان نیز امکان استخدام پیدا خواهند کرد.
- ۸ - پذیرش مسئولیت‌های بیش از حد، توان علمی استادان را کاهش می‌دهد. هم‌چنین حجم بالای پذیرش دانشجو، موجب ایجاد جریان ناسالم آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها شده است. پیشنهاد می‌گردد که آئین‌نامه‌های مناسب از طرف وزارت علوم تحقیقات و فن‌آوری تدوین گردد و تعداد واحدهای درسی، پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها برای هر عضو هیأت علمی در مراتب مختلف دقیقاً تعیین و ابلاغ گردد.
- ۹ - برنامه دوره کارشناسی علوم ریاضی به هیچ‌وجه مناسب نیست، دروس سه واحدی جدید دارای همان سرفصل‌های ۴ واحدی قبلی‌اند. برخی از دروس مثلاً هندسه بسیار کم‌رنگ

- مبلغ، یعنی ۲۵۰/۰۰۰ تومان و بررسی پروژه‌های آینده آنان، این خانه‌ها موظفند تا پایان بهمن‌ماه ۱۳۹۱ گزارش کامل مصوری به صورت CD در اختیار شورای خانه‌های ریاضیات ایران قرار دهند. (همان‌طور که در آگهی اولیه آمده است تسویه حساب، منوط به دریافت و تأیید گزارش نهایی است.)
- ۸ - قرار شد در اسفندماه سال جاری، جلسه دوم طرح که به بررسی پروژه‌های جدید رسیده و گزارش‌های واصله جهت اختصاص اعتبار به بقیه پروژه‌ها و تسویه حساب به طرح‌های فوق اختصاص دارد، تشکیل شود.
- ۹ - قرار شد رئیس هیأت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران طی نامه‌ای نتیجه بررسی طرح‌ها را به خانه‌های ریاضیات سراسر کشور اعلام و از آن‌ها بخواهد در صورتی که پروژه‌ای را منطبق با هدف طرح ترویج علوم ریاضی در میان دانش‌آموزان سراسر کشور دارند، تا پایان بهمن‌ماه ۱۳۹۱ در اختیار شورا قرار دهند.

سیدمجید شریفی

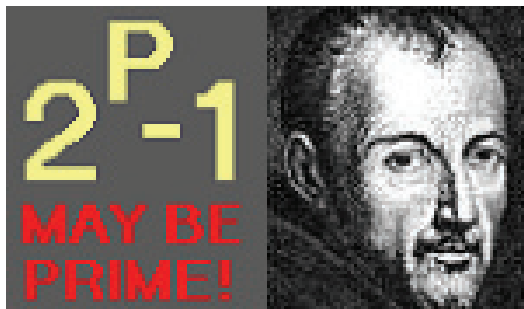
رئیس هیأت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران

نظر شرکت‌کنندگان در سمینار دسته‌بندی گروه‌های ساده در شاخه ریاضی فرهنگستان علوم

شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، با دعوت قبلی ۴۰ نفر از استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی، در تاریخ ۹۱/۸/۱۸ میزگردی تحت عنوان "چالش‌های موجود در آموزش و پژوهش ریاضی و تأکید بر اخلاق در تحقیقات ریاضی کشور" برگزار نمود. پس از اظهارنظرها، بحث و تبادل نظر و شنیدن بیانات دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی، موارد زیر جمع‌بندی گردید:

- ۱ - برای تقویت پایه ریاضی دانش‌آموزان دبیرستان‌ها پیشنهاد می‌شود که در مقاطع مختلف تحصیلی، در مدارس، دروس ریاضی فقط توسط معلمینی تدریس شوند که تحصیلات آنان در رشته ریاضی است. امتیاز به مدیران و معلمین به خاطر درصد قبولی دانش‌آموزان کلاس با نظارت بیشتری انجام شود. کتب درسی توسط دبیران مجرب و استادان متخصص در هر رشته، تدوین شوند.

کشف چهل و هشتمین عدد اول مرسن

روز ششم بهمن ۱۳۹۱ (۲۵ ژانویه ۲۰۱۳)، کورتیس کوپر (Curtis Cooper)، یکی از اعضای پروژه جیمپس (GIMPS) که کار جستجوی بزرگ اینترنتی برای اعداد اول مرسن را انجام می‌دهند، موفق شد چهل و هشتمین عدد اول مرسن و بزرگترین عدد اول شناخته شده تاکنون را بیابد.

این عدد برابر است با $2^{57885161} - 1$ که عددی با ۱۷۴۲۵۱۷۰ رقم است. پیش از این بزرگترین عدد اول شناخته شده ۱۲۹۷۸۱۸۹ رقم داشت. این عدد چهار سال پیش توسط جیمپس پیدا شده بود. جایزه‌ی سه هزار دلاری جیمپس به خاطر این کشف، به کوپر تعلق گرفت.

کوپر استاد دانشگاه مرکزی میسوری (Central Missouri) است. این سومین باری است که او و دانشگاهش رکورد بزرگترین عدد اول شناخته شده را به نام خود ثبت می‌کنند. آن‌ها اولین بار، عددی را در سال ۲۰۰۵ ثبت کردند. این رکورد یک سال بعد توسط خودشان شکسته شد. سپس در سال ۲۰۰۸ دانشگاه کالیفرنیا (لس آنجلس) رکوردی را ثبت کرد که امسال شکسته شد.

اعداد اول مرسن بسیار کمیاب هستند و تاکنون فقط ۴۸ عدد از این نوع ثبت شده است. در پروژه جیمپس، که از سال ۱۹۹۶ شروع به کار کرده است، ۱۴ عدد آخر مرسن (تاکنون) یافته شده است.

این اعداد به افتخار یک راهب فرانسوی به نام مارین مرسن، اعداد مرسن نامیده می‌شوند. مرسن حدود ۳۵۰ سال قبل در بررسی‌ها و مطالعه خود در حوزه‌ی نظریه اعداد، حدس زد که اعداد به فرم $2^P - 1$ اول هستند.

لیستی از بزرگ‌ترین اعداد اول پیدا شده تاکنون را می‌توانید در <http://primes.utm.edu/largest.html> ببینید. تاریخچه‌ی اعداد اول مرسن را نیز می‌توانید در این لینک <http://primes.utm.edu/mersenne/index.html> بخوانید.

شده، چندین مورد دیده شده است که دانشجوی پذیرفته شده برای کارشناسی ارشد رشته هندسه، حتی یک واحد درسی هندسه در دوره کارشناسی نگذرانده است. اصولاً برنامه یکسان برای ریاضی محض، ریاضی کاربردی و آمار درست نیست. بهتر است سه برنامه جداگانه برای این سه رشته تنظیم گردد و امکان تحصیل بین‌رشته‌ای مهیا شود. دانشجویان بتوانند در حین تحصیل با شرایط منطقی تغییر رشته دهند.

۱۰ - واحدهای آموزشی دکتری باید افزایش یابد تا دانشجویان بتوانند با اطلاعات کافی موضوع تحقیقی خود را انتخاب نمایند. پیشنهاد می‌شود که دست‌کم ۶ درس ۴ واحدی برای دوره آموزشی تعیین شود.

۱۱ - در آزمون ورودی دکتری از سه درس اصلی دوره کارشناسی ارشد، یعنی آنالیز حقیقی ۱، جبر پیشرفته و هندسه خمینه‌ها، به‌طور تشریحی سؤال داده شود. می‌توان از دروس پیش‌نیاز این سه درس ابتدا به‌صورت تستی آزمون به‌عمل آورد و سپس از بین سه برابر ظرفیت پذیرش دکتری بر اساس آزمون تشریحی دانشجویان را انتخاب کرد.

۱۲ - مجوز تأسیس دوره‌های دکتری مناسب نیست، برای برخی دانشگاه‌ها که حتی یک دانشیار هم ندارند، مجوز دوره دکتری داده شده است. پیشنهاد می‌شود که با بررسی این موضوع اقدام لازم جهت لغو این مجوزها اقدام گردد.

۱۳ - معیاری برای مقایسه مقالات در رشته‌های مختلف وجود ندارد و تعداد مقالات نمی‌تواند معیار مناسبی برای تعیین کارایی استادان باشد. این امر در استخدام و ترفیع اعضای هیأت علمی بسیار حائز اهمیت است. پیشنهاد می‌گردد که شاخه ریاضی فرهنگستان علوم به کمک انجمن ریاضی و انجمن آمار ایران روش مناسب برای این مقایسه را پیشنهاد نمایند.

۱۴ - مقررات و روند استخدام هیأت علمی بسیار دست و پا گیر و طولانی است این امر باعث می‌شود که فارغ‌التحصیلان جوان نتوانند به سهولت وارد سیستم آموزش کشور شوند.

۱۵ - شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، انجمن‌های ریاضی و آمار کشور باید از حقوق جامعه علوم ریاضی کشور حمایت نمایند.

مگردیچ تومانیان

رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان علوم

استاد عبدالحسین مصحفی (۱۳۹۱ - ۱۳۰۳)

معلم اندیشمند و فرزانه، بنیان‌گذار مجله ریاضی یکان، مؤلف، مترجم و محقق دکتر مصحفی به دیار باقی سفر کرد. زنده یاد استاد دکتر عبدالحسین مصحفی علاوه بر معلمی، مجله ریاضی یکان را بنیان نهاده و ۱۱۷ شماره از این مجله ارزشمند را بین سال‌های ۱۳۴۲ و ۱۳۵۶ منتشر نمود. استاد که در طول عمر با برکت خویش ۱۸ کتاب را تألیف یا ترجمه نموده و بالغ بر ۸۹ مقاله در زمینه‌های ریاضیات و کامپیوتر به رشته تحریر درآوردند. دکتر مصحفی تا آخرین روزهای فروردین سال ۱۳۹۱ مشغول تحقیق و نوشتن بودند که بر اثر زمین خوردگی و شکستگی استخوان لگن در بیمارستان مرتاض یزد بستری گردیدند. پس از معالجه، مجدداً به علت مشکلات تنفسی و عارضه ربوی مجدداً در بیمارستان بستری شدند.

پیگیری‌ها و پرستاری‌های همسر با وفای ایشان (سرکار خانم ملک) در طول دوران معالجات ستودنی است. سرانجام این پیش‌کسوت ریاضی کشور در سحرگاه ۱۳۹۱/۱۲/۲۹ دعوت حق را لبیک گفته و در بیمارستان مرتاض درگذشت. پیکر این مرحوم پس از تشییع با حضور استنادار محترم یزد و معاونین ایشان و مدیر کل محترم آموزش و پرورش و جمعی از استادان و معلمین و خانواده ایشان و جمعی از سروران پیشکسوت و شخصیت‌های محلی در روز ۱۳۹۱/۱۲/۳۰ در قطعه مفاخر آرامگاه خلدبرین یزد به خاک سپرده شد. مراسم ختمی برای آن مرحوم در روز ۱۳۹۲/۱/۲ با حضور اقشار مختلف در مسجد برخوردار یزد برگزار گردید.

مراسم چهلم، بیادبود این معلم فرهیخته در روز جمعه ۱۳۹۲/۲/۱۳ بعد از نماز مغرب و عشاء در مسجد برخوردار یزد برگزار خواهد شد، که امید می‌رود اعضای جامعه ریاضی کشور با شرکت خود یک عمر تلاش بی‌وقفه این عزیز را ارج نهاده و یاد او را گرامی بدارند.

از زحمات پزشکان و کادر بیمارستان مرتاض یزد در مدت بستری های متعدد و مداوای ایشان، از کلیه سروران و نهادهای دولتی و

لازم به ذکر است اثبات اول بودن این عدد کشف شده با یکی از کامپیوترهای دانشگاه میسوری، سی و نه روز به طول انجامید. برای اطمینان از اول بودن، این عدد با نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مختلفی نیز بررسی شده است.

لیستی از بررسی‌هایی که نشانگر اول بودن این عدد هستند در <http://www.mersenne.org> موجود است.

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

مریم میرزاخانی، برنده جایزه روث لایتلستر ۲۰۱۳ انجمن ریاضی آمریکا شد

مریم میرزاخانی ریاضی‌دان جوان ایرانی و استاد دانشگاه استنفورد آمریکا، برنده جایزه روث لایتلستر انجمن ریاضی آمریکا در سال ۲۰۱۳ شد (AMS Ruth Lyttle Satter Prize 2013). این جایزه که توسط انجمن ریاضی آمریکا هر دو سال یک‌بار، به یک ریاضی‌دان خانم که در ۶ سال اخیر تحقیقات برجسته‌ای در ریاضیات داشته است اعطا می‌گردد در روز پنج‌شنبه دهم ژانویه ۲۰۱۳ به خاطر کارهای عمیق ایشان در فضاهایی از سطوح ریمانی، در جلسه‌ای در سن دیاگو به ایشان اعطا شد.

لازم به ذکر است ایشان جز ده مغز برتری که توسط مجله ساینس در سال ۲۰۰۵ منتشر شد، بوده و هم‌چنین از دریافت کنندگان جایزه بلومنتال (Blumenthal) در سال ۲۰۰۵ و فلووشیپ مؤسسه ریاضی کلی در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۸ نیز بوده است. برای اطلاعات بیشتر در مورد خبر و جوایز انجمن ریاضی آمریکا به نشانی http://www.ams.org/news?news_id=1734 مراجعه نمایید. انجمن ریاضی ایران به نوبه خود این موفقیت ارزشمند را به این ریاضی‌دان زن ایرانی تبریک گفته و برای ایشان آرزوی موفقیت و پیشرفت روزافزون می‌نماید.

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

نامه‌های رسیده

برنامه جدید مجموعه‌ی آموزشی کارشناسی علوم ریاضی (آمار و کاربردها - ریاضیات و کاربردها - علوم کامپیوتر)

خلاصه‌ی برنامه‌ی جدید مقطع کارشناسی برنامه‌ی جدید با توجه به مدل‌های روز بین‌المللی و با تأکید بر شرایط دانشگاه‌های کشور، شرایط ملی، و گسترش، اعتلا و تأثیرگذاری بیشتر علوم ریاضی و دانش‌آموختگان آن در جامعه تنظیم شده است. برخی از مواردی که در این برنامه مدنظر قرار گرفته‌اند عبارتند از: جذب دانشجویان مناسب‌تر و با علاقه‌ی بیشتر به علوم ریاضی و کاربردهای آن در علوم ریاضی و بین‌رشته‌ای. آینده‌ی شغلی بهتر دانش‌آموختگان. توجه به توانایی‌ها و علایق متفاوت دانشجویان. ایجاد محمل مناسب جهت ادامه تحصیل دانشجویان در هر یک از رشته‌ها و گرایش‌های علوم ریاضی و بین‌رشته‌ای. ایجاد کهداها (گرایش‌ها)ی متنوع و اغلب بدون نیاز به تصویب برنامه‌های آن توسط وزارت. استفاده بهینه از وقت استادان و عدم تشویق در ایجاد دروس تکراری در مقطع کارشناسی. ایجاد امکان لازم برای استادان در جهت به روز ماندن و پرداختن به پژوهش و فعالیت در مقاطع تحصیلات تکمیلی. توجه به توانایی‌های متفاوت دانشگاه‌ها و تنوع تخصص کادر هیأت علمی. امکان آرایه‌ی دروس جدید روز بین‌المللی محض و کاربردی (حتی فقط در یک دانشگاه). استفاده بهینه از تخصص‌های متفاوت استادان (جدید یا قدیم)، و مواردی از این قبیل.

ساختار کلی برنامه: دانشجو می‌تواند ۱۳۵ - ۱۴۰ واحد درسی را در قالب این برنامه اخذ نماید. اخذ واحدهای بیشتر از سقف ۱۴۰ واحد فقط در اختیار دانشگاه است. چارچوب برنامه دارای یک ساختار کلی است که دروس اجباری آن فقط در حد ضرورت و به جهت تضمین حداقل‌های آموزشی تعیین شده‌اند و مابقی واحدها در یک قالب انعطاف‌پذیر با اهدافی مشخص توسط گروه و دانشکده تعیین می‌شوند. دروس مباحثی در ... به منظور ایجاد دروس مدرن و جدید به پیشنهاد استاد و نیاز جامعه مطرح شده‌اند. ساختار کلی برنامه شامل بخش‌های زیر است. دروس عمومی ۲۱ واحد، دروس مشترک پایه ۲۴ واحد، دروس هسته ۶۰ واحد، و دروس کهدا ۳۰ واحد. دروس عمومی (۲۱ واحد): در چارچوب آئین‌نامه‌های مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

دروس پایه (۲۴ واحد): شامل دو بخش الزامی و انتخابی است. (الف) الزامی - مشترک (۱۷ واحد) (شامل ریاضیات عمومی ۱، ۲، ۳، معادلات دیفرانسیل، مبانی کامپیوتر و برنامه‌سازی) (هر یک ۳

غیردولتی که در طول بیماری و مراسم تدفین و ختم و ... خانواده این عزیز را تنها نگذاشتند، تشکر و قدردانی نموده و از زحمات بی‌دریغ همسر بزرگوار ایشان که یاری مهربان و پشتیبانی دلسوز برای استاد بود و در مدت بیماری هم‌چون مادری که از فرزند خود مواظبت می‌کند این معلم مخلص را نگهداری و پرستاری نمودند تشکر می‌نماییم و برای سلامتی این بانوی فداکار دعا می‌کنیم و از خداوند علو درجات مرحوم استاد دکتر مصحفی را خواستاریم.

فرید (محمد) مالک قایینی
دانشگاه یزد

★ ★ ★

به نام آنکه هستی از او نام یافت

درگذشت معلم فرهیخته و استاد بزرگوار شادروان دکتر عبدالحسین مصحفی را از طرف خود و اعضای شورای اجرایی انجمن به خانواده محترم آن مرحوم و جامعه ریاضی کشور تسلیت عرض می‌نمایم. این استاد گرانقدر عمر خود را صرف تعلیم و تربیت فرزندان کشور نمود و با تلاش پرثمر خود در جهت پیشبرد آموزش ریاضی کشور گام‌های اساسی برداشت. جا دارد از همسر بزرگوار ایشان که در طول عمر استاد به‌عنوان یک مشاور و همکار در موفقیت‌های به‌وجود آمده نقش به‌سزایی داشت و در طول مدت مریضی استاد به‌عنوان یک پرستار دلسوز از ایشان مراقبت نمود تشکر و قدردانی شود. از خداوند رحمان آمرزش و علو روح آن مرحوم را مسئلت می‌نمایم.

محمدعلی دهقان
رئیس انجمن ریاضی ایران

★ ★ ★

آگهی

دانشکده علوم ریاضی دانشگاه تربیت مدرس در راستای توسعه مطالعات تحقیقاتی صورت گرفته در تاریخ ریاضیات دوره تمدن اسلامی، با تأکید بر تاریخ هندسه از علاقه‌مندان دعوت به همکاری می‌نماید. این همکاری در غالب طرح‌های پژوهشی و تألیف مقاله از سوی این دانشگاه حمایت خواهد شد. درخواست می‌شود جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۰۲۱-۸۲۸۸۳۴۹۳ و ۰۲۱-۸۲۸۸۴۷۱۶ تماس حاصل نمایید.

جدول‌های هسته و دروس عملگر خطی و فضای ضرب داخلی، توابع مختلط، مباحثی در آنالیز، نظریه حلقه و مدول، جبر بول و علوم کامپیوتر، نظریه مقدماتی مشبکه، قضیه‌های سیلو و نظریه گالوا، نظریه مقدماتی اعداد، مباحثی در جبر، ترکیبیات و کاربردها، نظریه گراف و کاربردها، مباحثی در ترکیبیات، مباحثی در معادلات دیفرانسیل یا سیستم‌های دینامیکی، هندسه دیفرانسیل موضعی، توپولوژی جبری مقدماتی، منطق‌های غیر کلاسیک، مباحثی در توپولوژی، هندسه یا منطق، ریاضی کاربردی (دروسی از جدول‌های الزامی و دروس عملگر خطی و فضای ضرب داخلی، نظریه مقدماتی اعداد، جبر بول و علوم کامپیوتر، ترکیبیات و کاربردها، نظریه گراف و کاربردها، آنالیز عددی، بهینه‌سازی غیرخطی، مباحثی در آنالیز عددی و بهینه‌سازی، فرآیندهای تصادفی ۱، سری‌های زمانی ۱، نظریه معادلات دیفرانسیل عادی، معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی، شبیه‌سازی کامپیوتری، هوش مصنوعی، ساختمان داده‌ها، الگوریتم‌ها)، و کهدهای دیگر رشته‌ی ریاضیات و کاربردها عبارتند از: رمزنگاری، آمار، علوم کامپیوتر، مدیریت مالی، مدیریت، حسابداری، اقتصاد نظری (جدول‌های دروس این کهدها در سایت موجود است). کهدهای رشته‌ی علوم کامپیوتر عبارتند از: بهینه‌سازی و محاسبات علمی، نظریه‌ی الگوریتم‌ها و سیستم‌ها، ریاضی، رمزنگاری، آمار، مدیریت مالی، مدیریت، حسابداری، اقتصاد نظری. کهدهای رشته‌ی آمار و کاربردها عبارتند از: آمار، ریاضی، علوم کامپیوتر، مدیریت مالی، مدیریت، حسابداری، اقتصاد نظری.

مزگان محمودی

رئیس دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی

★ ★ ★

شرح تصویر پشت جلد

برای دنباله حقیقی a_n جمع نمایی مربوط به آن عبارتست از: $S_n := \sum_{k \leq n} e^{2\pi i a_k}$ ، که برای هر $n \in \mathbb{N}$ عددی مختلط خواهد بود. قرار می‌دهیم $P_n = (Re(S_n), Im(S_n), n)$ نقطه‌ای در $\mathbb{R}^3$ باشد. خمی که از به هم وصل کردن نقاط متوالی P_n ، به P_{n+1} به دست می‌آید را خم فضایی مربوط به دنباله a_n گوئیم. این خم می‌تواند تصویری از توزیع مقادیر دنباله و برخی از خواص نهفته در آن را به نمایش بگذارد. شکل پشت جلد تصویر مربوط به دنباله $a_n = \pi n$ است، که در آن هزار پاره‌خط آغازین ترسیم شده است. انتخاب عدد π در این‌جا به دلیل بزرگداشت روز این عدد (۱۴ مارس مقارن با ۲۴ اسفندماه) بوده است.

واحد)، نرم‌افزارهای ریاضی ۱ و ۲ (هر یک ۱ واحد). (ب) دروس انتخابی (۷ واحد) از جدول دوم پایه (دروسی از قبیل فیزیک عمومی و آزمایشگاه، مدیریت و کنترل پروژه، روش تحقیق، آشنایی با نرم‌افزارهای آماری، مبانی جمعیت‌شناسی، مبانی اقتصاد، مبانی جامعه‌شناسی، مبانی بیمه، اصول حسابداری).

دروس هسته (۶۰ واحد): دروس هسته به جهت تضمین حداقل‌های آموزشی در هر یک از رشته‌های علوم ریاضی تنظیم شده است. این بخش از برنامه تشکیل شده است از (الف) دروس الزامی - مشترک (۱۵ واحد) برای هر سه رشته‌ی علوم ریاضی (مبانی علوم ریاضی، مبانی ماتریس‌ها و جبر خطی، مبانی آنالیز ریاضی، مبانی آنالیز عددی، مبانی احتمال). (ب) دروس الزامی (۳۰ واحد) این دروس برای هر یک از رشته‌های علوم ریاضی در جدول‌های جداگانه ارائه شده‌اند (برای رشته‌ی ریاضیات و کاربردها از درس‌های آنالیز ریاضی، مبانی ترکیبیات، مبانی جبر، بهینه‌سازی خطی، جبر خطی عددی، احتمال ۱، روش‌های آماری، نظریه معادلات دیفرانسیل عادی، معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی، مبانی سیستم‌های دینامیکی، توپولوژی عمومی، مبانی هندسه، مبانی منطق و نظریه مجموعه‌ها). (پ) دروس انتخابی (۱۵ واحد) اخذ این ۱۵ واحد انتخابی هسته، باید در حداقل یک زیرشاخه و حداکثر سه زیرشاخه از جدول رشته صورت پذیرد (برای رشته‌ی ریاضیات و کاربردها از درس‌های باقی‌مانده از جدول الزامی و دروس توابع مختلط، نظریه اندازه و کاربردها، جبر، نظریه مقدماتی اعداد، حل عددی معادلات دیفرانسیل، برنامه‌سازی پیشرفته، هندسه جبری مقدماتی).

دروس اختیاری کهد (۳۰ واحد): این بخش از سه زیربخش تشکیل شده است. (الف) ۱۸ واحد (از دروس یک یا حداکثر دو کهد متفاوت مصوب دانشکده و دانشگاه). (ب) ۶ واحد (الزاماً خارج از رشته تحصیلی دانشجوی). (پ) ۶ واحد از دروس اختیاری رشته‌ی تحصیلی دانشجوی که هر گروه تعیین می‌نماید. (برای رشته‌ی ریاضیات و کاربردها هر یک از دروس نگذرانده از جدول‌های رشته و دروس تاریخ ریاضیات، فلسفه علم (ریاضیات)، آموزش ریاضی، زبان تخصصی، پروژه کارشناسی ریاضیات و کاربردها، آنالیز حقیقی، هندسه منیفلد، توپولوژی جبری، جبر پیشرفته، جبر جامع، مبانی محاسبات نرم، منطق‌های غیرکلاسیک). این بخش از برنامه توسط گروه و با توجه به علایق دانشجوی، نیاز کشور، اهداف گروه و با توجه به تخصص‌های اعضای هیأت علمی موجود و آتی دانشکده‌ها، در راستای ایجاد انعطاف‌پذیری لازم در برنامه و هم‌چنین تضمین برخی جنبه‌های کاربردی و آمادگی برای حضور در جامعه و بازار کار نیز طراحی می‌شود.

برخی از کهدهای دانشکده‌ی علوم ریاضی: کهدهای رشته‌ی ریاضیات و کاربردها، ریاضی محض (از دروس باقی‌مانده از

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

دومین کنفرانس دوسالانه بین‌المللی نظریه گروه‌ها

2nd Biennial International Group Theory Conference

دومین کنفرانس دوسالانه بین‌المللی نظریه گروه‌ها هر دو سال یک‌بار به ترتیب در یکی از کشورهای مالزی، ترکیه و ایران برگزار می‌گردد. این کنفرانس امسال در فاصله زمانی ۱۶ الی ۲۰ بهمن ۱۳۹۱ در دانشگاه دوهوش (Dogus) استانبول برگزار گردید. کنفرانس اول در سال ۸۹ در مالزی برگزار گردید. در زمان تشکیل دومین کنفرانس داخلی نظریه گروه‌ها که در اسفندماه سال ۸۸ در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردید، ایده تشکیل کنفرانس دوسالانه بین‌المللی نظریه گروه‌ها مطرح گردید که منجر به امضای توافق‌نامه‌ای بین برخی استادان نظریه گروه‌ها از دانشگاه‌های ایران، ترکیه و مالزی شد و قرار بر این گذاشته شد که این کنفرانس به طور دوره‌ای هر دو سال یک‌بار در یکی از این کشورها برگزار گردد. هدف از این کنفرانس‌ها گردهم آوردن ریاضی‌دانان تراز اول و پژوهشگران فعال در نظریه گروه‌هاست که ضمن تبادل ایده‌ها، نتایج جدیدی را ارائه داده و مسائل کلیدی در این زمینه را مشخص سازند. این سری کنفرانس‌ها فرصت مهمی برای ریاضی‌دانان جوان فراهم می‌سازد که ضمن شرکت در این کنفرانس‌ها و ارائه نتایج، با متخصصان تراز اول دنیا آشنا شده و نظریات واقعی و مسائل و روش‌های تحقیقاتی مدرن را به‌کار گیرند. کنفرانس فعلی به سه قسمت تقسیم شده بود:

(۱) ارائه دوره درسی کوتاه توسط ریاضی‌دانان زیر:

- **E. Khokhro:** some linear methods in the study of automorphisms.
- **M. Liebeck:** width result for finite simple groups
- **J. Muller:** Technics for finding decomposition number,
- **S. Sidki:** Groups acting on trees automata and recursive algebra

(۲) ریاضی‌دانان مدعو از سه کشور میزبان که عبارت بودند از:

M. R. Darafsh, A. Abdollahi, M. R. Moghaddam, A. Erfanian, A. O. Asar, G. Ercan, M. Kuzucunoglu, E. Yalcin, N. H. Sarmin.

(۳) ریاضی‌دانان مدعو از سایر کشورها:

S. Praeger, P. Zalesski, A. Lucchini, E. D'Briem, T. Altinel, G. Rosenbreger, B. Amberg, A. Maroti, M. Maj, P.

نامه دکتر علی رجالی به رئیس انجمن ریاضی ایران

با توجه به گسترش علم آموزش ریاضی و نیاز به انجام فعالیت‌های پژوهشی مورد نیاز جهت آموزش ریاضی کشور در سطوح مختلف تحصیلی (مدرس‌های، دانشگاه و جامعه) و وجود چالش‌های عمده برای آموزش ریاضی کشور، پیشنهاد می‌نمایم کمیته‌ای را متشکل از متخصصان آموزش ریاضی کشور تشکیل دهید تا این کمیته با هماهنگی با سایر متخصصان و علاقه‌مندان به این رشته از دانش بشری ابتدا گروه آموزش ریاضی انجمن ریاضی ایران را تشکیل دهند و به مسایل زیر اهتمام ورزند.

۱ - برگزاری سمینار تخصصی آموزش علوم ریاضی ایران که قرار بود متولی آن خانه ریاضیات تهران با همکاری شهرداری تهران باشد.

۲ - بررسی امکان تشکیل انجمن آموزش علوم ریاضی ایران

(Iranian Mathematical Sciences Education Society)IMSES))

و اعلام آن به ICMI جهت تبادل اطلاعات و گسترش همکاری‌های بین‌المللی؛

۳ - شناسایی اولویت‌های پژوهشی آموزش علوم ریاضی کشور در سطوح مختلف تحصیلی و زمینه‌های متفاوت در شاخه‌های مختلف علوم ریاضی، برای ارائه طرح‌های پژوهشی به کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور در فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سایر نهادهای حامی؛

امید است با دستور درج این نامه در خبرنامه انجمن ریاضی ایران و بررسی آن در هیأت مدیره انجمن ریاضی ایران، با همکاری با تمام انجمن‌های ذیربط من جمله انجمن آمار ایران و متخصصان آموزش ریاضی داخل و خارج کشور نسبت به اجرای مفاد آن اقدامات لازم را صورت دهید.

علی رجالی

معلم ریاضی

و نماینده ایران در کمیسیون بین‌المللی آموزش ریاضی (ICMI)

3. TP and TN preserving linear transformations and Hadamard functions.

4. Open problems.

آقای دکتر منجگانی به کاربردهایی از نظریه ماتریس‌ها در سایر علوم اشاره نموده و همچنین چند مسأله باز در زمینه نگهدارنده‌های خطی و غیرخطی ماتریس‌های بطورکلی نامنفی (مثبت) را مطرح نمودند. منابع اصلی که ایشان برای مطالعه به علاقه‌مندان در این زمینه معرفی کردند عبارتند از:

1. R. A. Horn and C.R. Johnson , Matrix Analysis, Cambridge University press, 1990.

2. S. M. Fallat and C. R. Johnson , Totally Nonnegative Matrices, Princeton University Press, 2011.

علی آرمندژاد

مسئول برگزاری کارگاه

Longobard, N. Vavilov.

۴) سخنرانی‌های موازی: این سخنرانی‌ها توسط ریاضی‌دانان جوان در سه روز و در چهار بخش موازی انجام شد که در مجموع ۳۶ مقاله ارائه گردید.

در مراسم پایانی این کنفرانس متخصصان پیش‌کسوت نظریه گروه‌ها که حضور داشتند ضمن تمجید از دبیر کنفرانس آقای اسماعیل گل‌اغلو (Ismail Guloglu) به خاطر برگزاری موفقیت‌آمیز این کنفرانس تأکید داشتند که این کنفرانس در دوره‌های آتی هم‌چنان قوی‌تر از گذشته برگزار گردد. سومین کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌ها در سال ۱۳۹۳ در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار خواهد گردید. کنفرانس‌های داخلی نظریه گروه‌ها تاکنون در دانشگاه‌های زیر برگزار گردیده است:

دانشگاه اصفهان (۱۳۸۷)، دانشگاه فردوسی مشهد (۱۳۸۸)، دانشگاه تهران (۱۳۸۹)، دانشگاه پیام‌نور اصفهان (۱۳۹۰).

محمد رضا درفشه

دانشگاه تهران

بزرگداشت روز عدد پی در زنجان

چند سالی است که روز ۱۴ مارس (مقارن با ۲۴ اسفندماه) روز جهانی عدد پی نامگذاری شده است. به همین مناسبت یک همایش دانش‌آموزی با برنامه‌های متنوع به ابتکار آقای دوبران و آقای خالقی از دبیران ریاضی دبیرستان نمونه دولتی روزبه زنجان در دبیرستان مذکور برگزار گردید.

در این مراسم شعر زیبایی که درباره عدد پی توسط یکی از دانش‌آموزان ساخته شده بود قرائت گردید. در ادامه دکتر حسنی عضو هیأت علمی دانشگاه زنجان مطالب مفیدی را در رابطه با تاریخچه و سیر تکامل تحقیقات ریاضی‌دانان درباره عدد پی بیان نمودند. سپس آقای جلیلی و آقای مفیدی محاسبه عدد پی و اجرای عملی مساله سوزن بوفون را با همکاری دانش‌آموزان حاضر در جلسه، به صورت کارگاه اجرا نمودند. در پایان کیکی که با نماد عدد پی تزئین شده بود بریده شد.

لازم به ذکر است که این همایش با حمایت خانه ریاضیات زنجان و با کمک‌های بی‌دریغ آقای جعفری مدیر محترم دبیرستان نمونه دولتی روزبه زنجان برگزار گردید.

مهدی حسنی

عضو شورای علمی خانه ریاضیات زنجان

کارگاه آنالیز ماتریسی

کارگاه آنالیز ماتریسی با حضور تعدادی از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید باهنر کرمان، یزد و ولی‌عصر (عج) رفسنجان و جمع کثیری از دانشجویان تحصیلات تکمیلی در روز پنجشنبه سوم اسفندماه ۹۱ در دانشکده‌ی علوم ریاضی دانشگاه ولی‌عصر (عج) برگزار گردید. مدرس این کارگاه آقای دکتر سید محمود منجگانی عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان بودند که به تازگی از فرصت مطالعاتی از دانشگاه رجینا کانادا برگشته‌اند. مباحث مطرح شده در این کارگاه به شرح ذیل است:

جلسه اول از ساعت ۱۰ - ۸/۳۰:

1. Totally Positive (TP) and Totally Nonnegative (TN) matrices.
2. Eigenvalues and Spectrum of TP matrices.
3. Determinant Inequalities for TN matrices.
4. Hadamard and power of TN matrices

جلسه دوم از ساعت ۱۲ - ۱۰/۳۰:

1. Intervals of TP and TN matrices.
2. Hadamard Power of TP matrices.

گردهمایی‌های آینده

دومین کنفرانس بین‌المللی
تحقیق در عملیات و بهینه‌سازیهمایش کشوری دانشگاهیان نیشابوری
در علوم ریاضی

ریاضیات، ابزار الگوی پیشرفت دانش و فناوری

خانه ریاضیات نیشابور

۴ و ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۲

به اطلاع می‌رساند خانه ریاضیات نیشابور در نظر دارد همایش ریاضی با عنوان «همایش کشوری دانشگاهیان نیشابوری در علوم ریاضی» در روزهای ۴ و ۵ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۲ برگزار نماید.

موضوع‌های همایش

- ریاضیات و دانش‌های میان‌رشته‌ای؛
- ریاضیات و فناوری‌های وابسته؛
- نیشابور، تاریخ و فلسفه ریاضیات؛
- آموزش‌های نوین و کاربردی ریاضیات؛

تقویم همایش

آخرین فرصت ارسال مقاله: ۵ اسفندماه ۱۳۹۱

زمان داوری مقالات: ۱۹ اسفندماه ۱۳۹۱

دبیرخانه همایش: خانه ریاضیات نیشابور

تلفن: ۰۵۵۱ - ۳۳۳۵۳۲۵

لازم به ذکر است که جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی

www.mhneyshabour.org مراجعه نمایید.

کنفرانس آسیایی ریاضی سال ۲۰۱۳

بوسان کره

۳۰ ژون الی ۴ ژولای

کنفرانس آسیایی ریاضی سال ۲۰۱۳ از یکشنبه ۳۰ ژون تا پنج شنبه ۴ ژولای در بوسان کره انجام خواهد شد. این کنفرانس که یکی از اصلی‌ترین کنفرانس‌های ریاضی در جنوب شرق آسیا می‌باشد، هر ۴ - ۵ سال در یکی از کشورهای آسیایی برگزار می‌شود. اولین سری این کنفرانس سال ۱۹۹۰ در هنگ‌کنگ، دومین آن‌ها

دومین کنفرانس بین‌المللی تحقیق در عملیات و بهینه‌سازی (ORO) (۲۰۱۳) از ۳۰ دی‌ماه لغایت ۳ بهمن‌ماه ۹۱ در دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران برگزار گردید. برگزارکنندگان این کنفرانس عبارتند از: دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران، دانشگاه صنعتی کرمان و پژوهشکده ریاضیات مرکز IPM. به علاوه، انجمن ریاضی ایران، انجمن سیستم‌های فازی ایران، پردیس علوم دانشگاه تهران، مرکز ایسمو، و مؤسسه مالی - اعتباری ریحانه گستر مشیز نیز کنفرانس را مورد حمایت مادی و معنوی قرار دادند. این کنفرانس در ادامه کنفرانس ORO ۲۰۱۱ بود که در بهمن ماه ۸۹ در مرکز IPM برگزار گردید. در مراسم افتتاحیه، پس از خوش آمدگویی و شرح اهداف این همایش توسط دبیر کنفرانس، آقایان دکتر رحیم زارع‌نهندی و دکتر نظام‌الدین مهدوی‌امیری به توضیحاتی، به ترتیب، راجع به تاریخچه ریاضیات و تحقیق در عملیات و بهینه‌سازی در ایران پرداختند.

بیش از ۱۲۰ مقاله به دبیرخانه کنفرانس ارسال گردید که ۵۳ مقاله پذیرفته شد. در این کنفرانس، که هدف آن بررسی پیشرفت‌های اخیر در بهینه‌سازی و تحقیق در عملیات بود، جمعاً ۵۵ سخنرانی ارائه گردید که ۱۳ نفر از سخنرانان از کشورهای دیگر بودند. ۱۱۶ نفر از کشورهای ایران، ویتنام، اسپانیا، فنلاند، فرانسه، آمریکا، استرالیا، هند، کره جنوبی، جمهوری چک و ژاپن در این کنفرانس شرکت نمودند. مقالات برگزیده این کنفرانس، در بولتن انجمن ریاضی ایران و مجله انجمن ایرانی تحقیق در عملیات به چاپ خواهند رسید.

در خلال این کنفرانس، طی مراسمی از پروفیسور Pekka Korhonen از دانشگاه آلتوی فنلاند به خاطر زحمات و خدماتشان در رشته MCDM - به مناسبت بازنشستگی ایشان - تجلیل به عمل آمد.

قبل از برگزاری کنفرانس، یک دوره فشرده بهینه‌سازی برداری به مدت یک هفته با حضور ۳۱ دانشجو و استادیار جوان در دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران برگزار شد، که در آن پروفیسور Dinh The Luc از دانشگاه آوینون فرانسه مباحث پایه‌ای در این زمینه را تدریس نمودند. سومین کنفرانس بین‌المللی ORO نیز در دی‌ماه یا بهمن‌ماه سال ۹۳ برگزار خواهد شد.

مجید سلیمانی دامنه

دبیر کنفرانس

و رئیس دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران

مقاله

سال ۱۹۹۵ در تایلند، سومین کنفرانس، سال ۲۰۰۰ در فیلیپین، چهارمین آن سال ۲۰۰۵ در کشور سنگاپور و آخرین آن سال ۲۰۰۹ در مالزی برگزار گردیده است.

لازم به ذکر است که جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی <http://www.kms.or.kr/amc2013/> مراجعه نمایید.

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

زی‌پرشین (X_3 Persian)

یک بسته‌ی حروف چینی پارسی در $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}2_{\epsilon}$

وفا خلیقی^۱، محمود امین طوسی^{۱،۲}

گروه پارسی لاتک^۱

بخش اول

چکیده

زی‌پرشین دسته‌ای از ماکروه‌است که حروف چینی پارسی را در لاتک ساده نموده و به عنوان یک بسته‌ی منبع باز از توانایی‌های بالایی برای حروف چینی برخوردار می‌باشد. در این نوشتار به معرفی زی‌پرشین، روند پیدایش و گسترش آن و مقایسه‌ی آن با سیستم‌های مشابه پرداخته شده است. همچنین تلاش شده است ویژگی‌های اصلی، توانمندی‌ها و ابزارهای وابسته به آن بیان شده و به پرسش‌های معمول پیرامون آن پاسخ داده شود. هم‌اکنون افراد بسیاری از این بسته برای حروف چینی اسناد پارسی خود در لاتک بهره می‌برند و کاربرد آن در جامعه‌ی علمی ایران رو به گسترش است.

کلمات کلیدی: زی‌پرشین، لاتک، پارسی تک و منبع باز.

مقدمه

در دهه‌های اخیر شاهد پیشرفت‌های زیادی در سیستم‌های حروف چینی بوده‌ایم. در حروف چینی کامپیوتری پارسی نیز در کنار مشکلات مختلف، پیشرفت‌های زیادی داشته‌ایم. از هنگامی که اغلب سیستم عامل‌های مورد استفاده در کشور میکروسافت داس بوده است تا ویندوز ۹۸، به جز مشکلات مربوط به ویرایشگرها، کاربران از استاندارد نبودن یک رمزبندی مشترک در بین نرم‌افزارهای شرکت‌های مختلف رنج می‌برده‌اند. شرکت‌های مختلف ایرانی که نرم‌افزارهای فارسی‌ساز مقیم در حافظه را تهیه یا نسخه‌هایی از ویندوز ۹۵ یا ۹۸ با قابلیت تایپ پارسی ارائه کرده بودند، هر یک برای خود استاندارد خاصی داشتند. مشکل عدم توانایی انتقال متون پارسی از یک سیستم به سیستمی دیگر

چهارمین همایش آنالیز عددی و کاربردهای آن

دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار

۱۸ و ۱۹ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۲

دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار در نظر دارد همایشی ریاضی با عنوان «چهارمین همایش آنالیز عددی و کاربردهای آن» در روزهای ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۲ برگزار نماید. از این روز از استادان، دانشجویان و علاقه‌مندان دعوت به عمل می‌آورد.

محورهای همایش

- روش‌های عددی در معادلات دیفرانسیل و انتگرال؛
- روش‌های عددی در سیستم‌های دینامیکی؛
- روش‌های عددی در ریاضیات مالی نظریه تقریب؛
- نظریه تقریب؛
- روش‌های عددی و کنترل بهینه؛

تفویم همایش

ثبت نام اولیه: ۳۰ اسفندماه ۱۳۹۱

مهلت ارسال مقاله: ۲۰ فروردین‌ماه ۱۳۹۱

دیرخانه همایش: دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار

تلفن: ۰۳۷۱ - ۲۲۲۰۶۹۱ - ۳

لازم به ذکر است که جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی <http://www.4thcna.fmck.ir/> مراجعه نمایید.

سعید وحدتی
نماینده انجمن در دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار

^۱ <http://farsilatex.blogfa.com>

^۲ <https://groups.google.com/group/farsilatex>

تاریخچه‌ی زی‌پرشین

در سال ۱۳۸۶ آقای مصطفی واحدی، که در آن زمان دانشجوی دکترای کامپیوتر در هلند بودند و بلاگ و گروه گوگل فارسی‌لاتک را به منظور پشتیبانی از حروف‌چینی پارسی در $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}2_{\epsilon}$ و به اشتراک‌گذاری دانش و تجربیات شخصی از دنیای $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ راه‌اندازی نمودند و امیدوار بودند که فرد یا افرادی با استفاده از مطالب این سایت‌ها کار توسعه‌ی حروف‌چینی پارسی در لاتک را ادامه دهند.^{۱،۲} روی ادغام تیک‌پارسی در توزیع‌های اصلی $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ کار شد، یک نسخه از آن برای سیستم‌عامل لینوکس تهیه شد و کیفیت خروجی pdf آن ارتقاء داده شد. با مشارکت افرادی هم‌چون آقای دکتر مهدی امیدعلی (استادیار وقت دانشگاه شاهد)، گزینه‌های مختلف دیگری نیز که امکان پارسی شدن داشتند مانند بسته‌ی Arabi و ArabXeTeX مورد بررسی قرار گرفتند.

در بهار ۱۳۸۷ آقای دکتر امیدعلی کار توسعه‌ی بسته‌ای با نام فارسی زی‌تیک (farsiXeTeX) که آقای واحدی شروع کرده بودند را ادامه دادند و ترجمه‌ی یک راهنمای خوب پارسی برای لاتک را نیز آغاز نمودند [۳]. مبدل‌هایی برای تبدیل فایل‌های تیک‌پارسی به یونیکد توسط آقای واحدی نوشته شدند و نمونه‌هایی نیز آماده و در معرض استفاده دیگران قرار گرفت. در اواخر بهار ۸۷ آقای وفا خلیقی - که در آن زمان دانشجوی دکترای ریاضی در استرالیا بودند و از اواسط سال ۸۶ به گروه اینترنتی فارسی لاتک پیوسته بودند - بر پایه‌ی تجربه‌ی به‌دست آمده، کار نوشتن ماکروهایی جداگانه برای حروف‌چینی پارسی تحت زی‌لاتک را شروع کرده و در اوایل تابستان ۸۷ آن را با نام زی‌پرشین ($\text{X}_{\text{P}}\text{Persian}$) به عنوان یک بسته (package) در CTAN^۳ منتشر نمودند.

شکل تصویر روی دی‌وی‌دی مجموعه پارسی لاتک ۱۳۹۰ نسخه ۲۲ و مین سمنار جبر ایران تصویر سیمرخ نماد زی‌پرشین است.

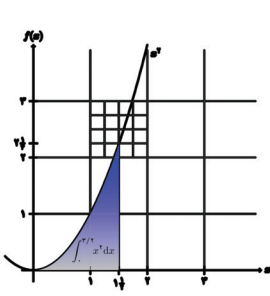
حتی با وجود برخی مبدل‌ها، گریبانگر همه بود. با پشتیبانی ویندوز XP از پارسی، میکروسافت ورد که قبلاً نیز جای خود را به عنوان یک سیستم حروف‌چینی دو جهته در میان ایرانیان باز کرده بود همه‌گیرتر شد. با این حال ضعف‌های این سیستم برای حروف‌چینی پارسی باعث شده بود که در خلال دو دهه‌ی اخیر شاهد نرم‌افزارهای حروف‌چینی مختلف ایرانی برای حروف‌چینی متون پارسی هم‌چون زرنگار، (فارسی‌تیک) و تیک پارسی باشیم. بازگشت متخصصان ایرانی که در خارج از کشور با سیستم حروف‌چینی لاتک کار کرده و با توانایی‌های آن به‌عنوان یک سیستم حروف‌چینی قوی و مناسب برای تهیه‌ی اسناد علمی، آشنا شده بودند باعث شد که سیستم حروف‌چینی دکتر قدسی و همکارانشان (فارسی‌تیک) [۴] به سرعت جای خود را در بین طبقه‌ی دانشگاهی و مخصوصاً گروه‌های ریاضی باز نماید. متأسفانه عدم پشتیبانی آن از یونیکد، عدم بروزرسانی این سیستم در سالیان اخیر و عدم هماهنگی آن با تغییرات دنیای تیک، استفاده از آن را با مشکل روبرو نموده است. در همان اوان به‌وجود آمدن فارسی‌تیک (سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۲)، نرم‌افزار دیگری به نام تیکپارسی توسط شرکت داده‌کاوی نیز تولید شده بود که امکانات خوبی داشت، لیکن شاید به دلیل تجاری بودن - تا سال ۱۳۸۴ به مانند فارسی‌تیک همه‌گیر نشد. تیکپارسی به صورت اساسی موتور تیک $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ را تغییر می‌داد. مزیت این کار آسان شدن پارسی کار کردن در لاتک بود اما همین قضیه باعث می‌شد که نتوان به راحتی آن را به توزیع‌های دیگر تیک منتقل کرد.

زی‌پرشین به‌عنوان راهکاری برای غلبه بر بسیاری از مشکلات فوق پایه‌گذاری شد. کار اصلی نوشتن، توسعه و نگهداری این بسته توسط آقای خلیقی انجام شده و می‌شود که با تلاش‌های تحسین برانگیز خود این کار بزرگ را به نتیجه رسانده‌اند. زی‌پرشین در واقع دسته‌ای از ماکروها است که حروف‌چینی پارسی را تحت موتور زی‌تیک بسیار آسان می‌کند. نام‌گذاری آن به $\text{X}_{\text{P}}\text{Persian}$ نیز به همین نکته اشاره دارد. در زی‌پرشین از رمزینه‌ی استاندارد یونیکد استفاده می‌شود و می‌توان از قلم‌های موجود در سیستم‌عامل خود استفاده نمود. از آن در هر سیستم‌عاملی که بتوان یک توزیع تیک را داشت می‌توان استفاده کرد و خروجی pdf آن قابلیت جستجو دارد. در حال حاضر افراد زیادی از این سیستم برای حروف‌چینی مستندات خود استفاده می‌کنند.

در ادامه‌ی این نبش‌تار ابتدا نگاهی خواهیم داشت به تاریخچه و روند پیدایش زی‌پرشین و سپس برخی از ویژگی‌های زی‌پرشین را خواهیم دید. در بخش بعد مقایسه‌ای اجمالی بین زی‌پرشین و برخی از سیستم‌های مشابه موجود خواهیم داشت و در انتها به وضعیت فعلی و آینده‌ی زی‌پرشین پرداخته خواهد شد.

دکتر فرهاد شکوهی با ریچارد کُخ^۹ نویسنده‌ی TeXShop ارتباط برقرار کردند و باعث شدند که این دو ویرایشگر از زبان‌های راست به چپ همانند پارسی پشتیبانی کنند.

نمایه‌سازی پارسی در زی‌پرشین با مشکلاتی همراه بود؛ در بهمن‌ماه ۱۳۸۸ آقای دکتر امیدعلی بسته‌های با نام Xindy-Persian را برای پشتیبانی Xindy از پارسی تهیه کردند. آقای خلیقی در خصوص اضافه شدن این بسته به تک‌لایو با مؤلف زیندی و کارل بری^{۱۰} از تیم پشتیبان تک‌لایو صحبت‌هایی انجام دادند و در نهایت در آبان ۱۳۹۰ این مورد به تک‌لایو افزوده شد.

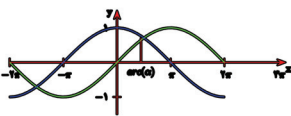

انجمن ریاضی ایران
کمیته نشر و روابط
پایگاه
دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۸
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

نوشتن پروژه، پایان‌نامه و رساله با استفاده از کلاس

Thesis_thesis

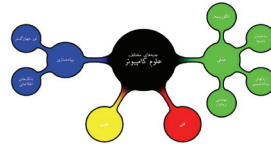
استاد زینما
استاد راضی‌نژاد
استاد شادان
استاد صفاری
رئیس‌جمهور
ویرایشگر

نمونه خروجی با استایل فارسی BibTeX در زی‌پرشین
سوره ابن‌سینا

مجموعه مقاله (۱۳۸۸) یک دوره ویژه کتاب و مجله (۱۳۸۷) یک دوره مقاله
مجموعه مقاله (۱۳۸۸) یک دوره ویژه کتاب و مجله (۱۳۸۷) یک دوره مقاله
مجموعه مقاله (۱۳۸۸) یک دوره ویژه کتاب و مجله (۱۳۸۷) یک دوره مقاله
مجموعه مقاله (۱۳۸۸) یک دوره ویژه کتاب و مجله (۱۳۸۷) یک دوره مقاله

موراجع
E. Knuth, TeX: The System, Addison-Wesley, Reading, MA, 1984.
L. Lamport, LaTeX: A Document Preparation System, Addison-Wesley, Reading, MA, 1986.
P. Beamer, LaTeX Beamer presentation slides, 2002.
J. Kim, TeX and LaTeX, Addison-Wesley, Reading, MA, 1988.
D. E. Knuth, The TeXbook, Addison-Wesley, Reading, MA, 1984.
D. E. Knuth, The TeX source, Addison-Wesley, Reading, MA, 1988.
D. E. Knuth, The TeX source, Addison-Wesley, Reading, MA, 1988.
D. E. Knuth, The TeX source, Addison-Wesley, Reading, MA, 1988.

با قرار گرفتن زی‌پرشین در CTAN و در نتیجه در توزیع‌های مختلف تیک، استفاده از آن عمومیت بیشتری یافت. افراد مختلفی در توسعه و گسترش زی‌پرشین و یا ابزار مرتبط با آن دخیل بودند. آقای سیدرضی علوی‌زاده (دانشجوی وقت کارشناسی ارشد ریاضی دانشگاه تربیت مدرس) یک نسخه از تک‌میکر که قابلیت راست به چپ نویسی متن را داشته باشد ایجاد کردند. آقای محمود امین‌طوسی (دانشجوی وقت دکترای کامپیوتر علم و صنعت)، بخش مراجع زی‌پرشین را عهده‌دار شدند. آقای مصطفی واحدی مدلی برای تبدیل فایل‌های فارسی تک به زی‌پرشین نوشتند. دکتر امیدعلی پیشنهادهای خوبی برای رفع باگ‌های زی‌پرشین ارائه دادند و در سمینار جبر سال ۱۳۸۸ آن را به جامعه ریاضی ایران نشان دادند. در طی این مدت سایت‌ها و مکان‌های مختلفی توسط علاقه‌مندان توسعه زی‌پرشین مورد استفاده قرار گرفت. در اوایل سال ۱۳۸۸ سایتی با نام ParsiLaTeX که هدف آن توسعه ابزارهای مناسب برای حروف چینی پارسی در لاتک بود توسط آقای امین طوسی راه‌اندازی گردید^۳. در کنار آن آقای امیرمسعود پورموسی (دانشجوی وقت کارشناسی ارشد فیزیک دانشگاه صنعتی شریف) ویکی پارسی لاتک^۴ را راه‌اندازی و با همکاری دیگر دوستان آن را برپا ساختند.

بسته‌ی زی‌پرشین برای ماکروهای دوجهته به بسته‌ی bidi^۵ که توسط فرانسوا شرت^۶ نگهداری می‌شد وابسته بود. در خرداد ۱۳۸۹ توسعه و نگهداری این بسته به آقای خلیقی سپرده شد. ایشان با بازنویسی بسیاری از قسمت‌های این بسته و بسته‌ی زی‌پرشین آن‌ها را بهبود بخشیدند. در همین زمان، کدهای مربوط به مراجع از بسته‌ی زی‌پرشین جدا شد و به عنوان یک بسته با نام Persian-bib در CTAN قرار گرفت.

در این زمان بسیاری از باگ‌های زی‌پرشین برطرف شده، به حالت پایداری رسیده بود و گروه با نام پارسی لاتک شناخته می‌شد. انتشار نسخه‌ی ۱ زی‌پرشین باعث شد که تغییرات دستورات زی‌پرشین بسیار کم شود و استفاده از آن با سرعت بیشتری گسترش پیدا کند. در خلال این سال‌ها حدود بیست هزار پرسش و پاسخ بین کاربران و اعضای گروه پارسی لاتک رد و بدل شد^۷ بیشتر از هزار بار زی‌پرشین اصلاح شد و در دسترس کاربران قرار گرفت. افراد مختلفی در پیشبرد کار و گزارش باگ شرکت داشتند. آقایان دکتر امیدعلی و خلیقی با جاناناتان^۸ نویسنده‌ی TeXWorks و آقای

شکل ۲: چند نمونه از خروجی‌های مثال‌های زی‌پرشین، موجود در مجموعه پارسی لاتک. پس از سالیان اولیه‌ی توسعه‌ی زی‌پرشین، افراد بسیاری در دانشگاه‌های مختلف اقدام به برگزاری کارگاه‌های آموزشی زی‌پرشین نمودند که از آن جمله می‌توان به کارگاه‌های برگزار شده در ۴۲ و ۴۳مین کنفرانس ریاضی ایران، هفتمین کنفرانس پردازش تصویر و بینایی ماشین ایران و ۲۲ و ۲۳مین سمینار جبر ایران و هم‌چنین در دانشگاه‌های صنعتی شریف، کرمان، مشهد و شهید بهشتی اشاره نمود. در برخی از این کارگاه‌ها، DVDهایی با نام (مجموعه‌ی

^۳ http://www.parsilatex.com
^۴ http://wiki.parsilatex.com
^۵ http://ctan.org/pkg/bidi
^۶ Francois Charette
^۷ http://forum.parsilatex.com
^۸ Jonathan Kew

^۹ Richard Koch
^{۱۰} Karl Berry

۱. یک توزیع تیک (مانند تیک لایو)^{۱۱} نصب کنید.
۲. سند لاتک خود را - که بسته‌ی زی‌پرشین را فراخوانی نموده‌اید - نوشته و با زیلاتک پردازش کنید.

یک نوشتار نمونه

وفا خلیقی
۱ خرداد ۱۳۹۱

این سند توسط زی‌پرشین حروف‌چینی شده است.

۱ مقدمه

رشته‌های دانشکده‌ی علوم:

۱. ریاضی، $e^{i\pi} = -1$

۲. فیزیک، $e = mc^2$

۳. شیمی، H_2O

شکل ۴: از خروجی سند زی‌پرشین، نشان داده شده در شکل ۳

یک سند نمونه با زی‌پرشین

قالب کلی یک نمونه سند زی‌پرشین به صورت زیر است:

```
\documentclass{...}
...
\usepackage{xepersian}
\begin{document}
```

متن سند لاتک با نوشتار پارسی

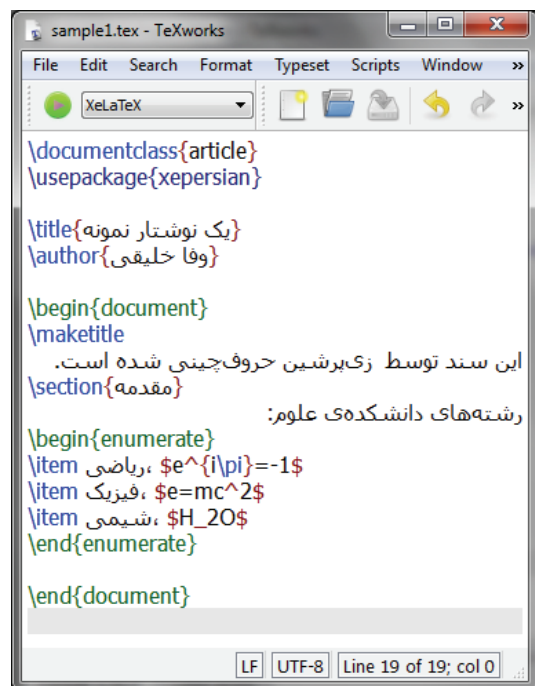
```
\{document}
```

شکل ۳: یک نمونه سند ورودی زی‌پرشین را در محیط TeXWorks و شکل ۴ برشی از خروجی آن را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌کنید از همان دستورات معمول لاتک در آن استفاده شده است.

^{۱۱}تیک‌لایو به صورت کامل نصب می‌شود و تمام بسته‌ها از جمله بسته‌ی زی‌پرشین را دارد اما در نسخه‌ی Basic میک‌تیک زی‌پرشین نصب نمی‌شود و باید این بسته و بسته‌های مرتبط با آن نصب شوند. به علاوه میک‌تیک نسخه‌ی ۲.۹ مشکلاتی با زیلاتک دارد که هنوز مرتفع نشده است. لذا استفاده از تیک‌لایو توصیه می‌شود. توجه داشته باشید که برای اجرای اسناد لاتین خود می‌توانید از تیک‌لایو استفاده فرمایید و نیازی به میک‌تیک ندارید. پس از نصب تیک‌لایو در صورت تمایل می‌توانید WinEdit یا هر ویرایشگر دیگری را نصب فرمایید. توصیه می‌شود قبل از نصب تیک‌لایو، اگر از قبل میک‌تیک را روی دستگاه خود داشته‌اید آن را به صورت کامل حذف کنید. برای اطلاع بیشتر در خصوص چگونگی نصب تیک‌لایو در سیستم‌های مختلف به تالار گفتگوی پارسی لاتک مراجعه فرمایید.

پارسی لاتک» از طرف گروه پارسی لاتک آماده شده و توسط همایش مربوطه در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گرفت (شکل ۱). این دی‌وی‌دی‌ها شامل آخرین نسخه‌ی تیک‌لایو به همراه ابزار جنبی موردنیاز کاربران پارسی زبان و نمونه مثال‌های مختلفی از اسناد زی‌پرشین بودند (شکل ۲).

دوستان بسیاری هم‌چون آقایان وحید دامن افشان و هادی صفی‌ا قدم با جواب‌گویی به کاربران، آماده‌سازی و به‌روزرسانی مثال‌های مختلف، نوشتن و ویرایش مطالب سایت و تالار گفتگو، برگزاری کارگاه، ایجاد استیل‌هایی برای پایان‌نامه‌های دانشگاه‌های مختلف، مدیریت سایت، تالار گفتگو و ویکی کمک‌های شایانی به علاقه‌مندان پارسی زبان لاتک نمودند.

شکل ۳: یک نمونه سند زی‌پرشین

ویژگی‌های زی‌پرشین

اگر شما با لاتک آشنایی دارید (مثلاً یک مقاله‌ی انگلیسی با لاتک یا متنی پارسی با فارسی‌تیک آماده کرده‌اید)، در استفاده از بسته‌ی زی‌پرشین مشکلی نخواهید داشت. کفایت از یک ویرایشگر مناسب استفاده کرده و در سند خود بسته‌ی زی‌پرشین را فراخوانی نمایید (به‌عنوان آخرین بسته).

نصب زی‌پرشین

مراحل نصب و استفاده از زی‌پرشین به صورت زیر است:

دستورات اصلی زی‌پرشین

تمام دستورات پایه‌ای لاتک (دستورانی که بدون فراخوانی بسته‌های اضافی قابل استفاده هستند) را می‌توان به همراه زی‌پرشین به کار برد. لذا دستورات بخش‌بندی متن مانند `chapter`، `section`،

فهرست این دستورات پارسی شده در راهنمای زی‌پرشین موجود است. شکل ۵ بازنویسی شده‌ی همان سند شکل ۳ با دستورات بومی شده‌ی زی‌پرشین است که خروجی این نیز همان شکل ۴ است.

شکل ۵: بازنویسی شده‌ی همان سند شکل ۳ با دستورات بومی شده‌ی زی‌پرشین.

بسته‌های مورد پشتیبانی توسط زی‌پرشین

همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، با استفاده از بسته‌ی زی‌پرشین می‌توان دستورات پایه‌ای لاتک را در اسناد پارسی اجرا نمود. همراه با توزیع‌های معمول تک، بسته‌هایی هم‌چون `amsmath`، `graphicx` و `hyperref` و بسیاری دیگر هست که ممکن است مورد استفاده قرار گیرند. از میان تمام این بسته‌ها، بیشتر از ۷۰ بسته، برای استفاده در زی‌پرشین سازگار شده‌اند. این بسته‌ها مواردی هستند که در طی چند سال اخیر، نیاز کاربران پارسی‌زبان به آن‌ها مشخص شده است. برخی از این بسته‌ها و طبقه‌های نوشتاری عبارتند از:

`noindent`، `algorithm`، `amsart`، `amsbook`، `amsmath`، `article`، `backref`، `boek`، `book`، `breqn`، `color`، `enumerate`، `graphicx`، `hyperref`، `listings`، `memoir`، `multicol`، `natbib`، `report`، `scrbook`

بخش دوم مقاله در شماره بعدی خبرنامه درج خواهد شد.

جدول ۱: برخی از دستورات تعریف شده در زی‌پرشین

دستور	توضیح ساده
<code>\lr{}</code>	درج متن لاتین در بین متن پارسی
<code>\rl{}</code>	درج متن پارسی در بین متن
محیط <code>latin</code>	درج متن لاتین بلند با تنظیم از چپ
<code>\settextfont{}</code>	تعیین قلم پیش فرض متن پارسی
<code>\setlatintextfont{}</code>	تعیین قلم پیش فرض متن لاتین
<code>\setdigitfont{}</code>	تعیین قلم ارقام در فرمول‌ها
<code>\defpersianfont{}</code>	تعریف قلم پارسی
<code>\setiranifont{}</code>	تعیین قلم ایرانیک
<code>\LTRfootnote{}</code>	زیرنویس لاتین، تنظیم از چپ
<code>\today{}</code>	تاریخ روز در قالب هجری شمسی
<code>\latintoday{}</code>	تاریخ میلادی
<code>\harfi{}</code>	شمارنده حرفی (آ، ب، پ و ...)
<code>\adadi{}</code>	شمارنده حرفی (یک، دو و ...)
<code>\tartibi{}</code>	شمارنده ترتیبی (اول، دوم و ...)

دستورات درج فرمول، جدول، تصویر، ارجاع به فرمول، مراجع و از این قبیل که در اسناد معمول لاتک مورد استفاده قرار می‌گیرند بدون هیچ مشکلی می‌توانند در اسناد پارسی مورد استفاده قرار گیرند. زی‌پرشین با بازنویسی بسیاری از دستورات این امکان را فراهم نموده است که در یک سند پارسی به صورت مناسب عمل کنند. به عنوان مثال، به صورت خودکار شماره صفحات با ارقام پارسی نمایش داده می‌شود، تاریخ در قالب هجری شمسی نمایش داده می‌شود، زیرنویس‌ها و ستون‌های مطالب از راست به چپ تنظیم می‌شوند و از این قبیل. با هزاران خط کد برنامه‌چین اموری تحقق پیدا کرده است. به جز این دستورات، دستورات جدیدی در زی‌پرشین (و یا بسته‌ی `bidi`) تعریف شده‌اند که عمده‌تاً مربوط به متمایز کردن محیط‌های راست به چپ و چپ به راست است. به عنوان نمونه دستور `\lr{}` برای درج متن لاتین کوتاه در بین نوشتار پارسی استفاده می‌شود. چند نمونه دستور دیگر در جدول ۱ آورده شده است. برای آشنایی با جزئیات این دستورات و سایر دستورات زی‌پرشین به راهنمای زی‌پرشین مراجعه فرمایید.

بومی‌سازی دستورات در زی‌پرشین

برای بیشتر از ۱۰۰۰ دستور لاتک و زی‌پرشین معادل پارسی تعریف شده است و کاربران پارسی‌زبان قادرند بسیاری از اسناد خود را (تقریباً) به صورت کامل با دستورات پارسی حروف‌چینی نمایند.

آسبزوار، دانشگاه حکیم سبزواری، دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر
simurgh12@gmail.com, m.amintoosi@hsu.ac.ir, gmail.com}

اخبار دانشگاه‌ها

دانشگاه شهرکرد

۱. آقای دکتر محمدشفیق دهاقین به‌عنوان معاون دانشکده علوم ریاضی و آقای دکتر علیرضا انصاری به‌عنوان مدیر امور پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده منصوب شدند.
۲. گروه آموزشی کامپیوتر در این دانشکده تأسیس شد و آقای دکتر محمدرضا احمدی دارانی به‌عنوان مدیر گروه منصوب شدند.

علیرضا انصاری

نماینده انجمن در دانشگاه شهرکرد

دانشگاه زنجان

۱. آقای دکتر هادی خطیب‌زاده و آقای دکتر سعید مقصودی به مرتبه‌ی دانشیاری ارتقا یافتند.
۲. گروه ریاضی دانشگاه زنجان برای سال تحصیلی ۹۲ - ۹۱ در رشته ریاضی (محض و کاربردی) در مقطع دکتری دانشجوی می‌پذیرد. گروه ریاضی قبل از این در گرایش‌های جبر و آنالیز دانشجوی دکتری پذیرش می‌کرد.

پرویز احمدی

نماینده انجمن در دانشگاه زنجان

دانشگاه ولی عصر رفسنجان (عج)

۱. آقای دکتر محمدعلی دهقان به مرتبه استادی ارتقاء یافتند.
۲. آقای دکتر حمیدرضا افشین به مرتبه دانشیاری ارتقاء یافتند.
۳. خانم دکتر مهدیه ابراهیم‌پور بوریسیه این دانشگاه، پس از اتمام دوره تحصیلی از ابتدای نیم‌سال اول سال تحصیلی ۹۲ - ۹۱ همکاری خود را با این گروه آغاز نمودند.

احمد صفاپور

نماینده انجمن در دانشگاه ولی عصر رفسنجان (عج)

دانشگاه تربیت مدرس

۱. سمینار تخصصی گروه ریاضی محض با عنوان «Fabini Nightmare» با سخنرانی دکتر علی تدینی از دانشگاه (São Paulo برزیل) در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. در این سخنرانی مثالی از یک برگ‌بندی روی مربع واحد با برگ‌هایی که پیوسته مطلق نیستند معرفی شد. و زیر مجموعه‌ای اندازه‌پذیر از مربع مانند A و یک برگ‌بندی تخصصی ارائه شد که اشتراک هر برگ با A حداکثر یک نقطه باشد. تعبیر دینامیکی آن و پیشرفت‌های انجام شده روی آن نیز مورد بررسی قرار گرفت.

۲. سمینار تخصصی گروه ریاضی محض با عنوان

«Nevanlinna Theory and Some Applications»

- در تاریخ ۹۱/۹/۲۹ با سخنرانی دکتر جعفر شفاف عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی در دانشگاه تربیت مدرس برگزار گردید.

۳. سخنرانی دکتر بامداد یاحقی عضو هیأت علمی دانشگاه گلستان نیز در تاریخ ۹۱/۸/۲۲ با عنوان

«On Modules of Linear Transformations»

- در دانشکده ریاضی برگزار گردید.

مهدیه طهماسبی

دانشگاه تربیت مدرس

آگهی

از کلیه اعضای محترم انجمن دوره مهر ۹۰ - مهر ۹۱ و مهر ۹۱ - مهر ۹۲ تقاضا می‌شود در صورتی که تاکنون عضویت آن‌ها در سامانه <http://imsmembers.ir> تأیید نهایی نشده است نسبت به تکمیل موارد باقیمانده اقدام نمایند. یادآور می‌شود به زودی بانک اطلاعاتی اعضا بر روی منزلگاه انجمن منتشر خواهد شد. لذا خواهشمند است اعضای محترم به‌ویژه مسئولان و نمایندگان انجمن در واحدهای گوناگون همکاران خود را برای تکمیل عضویت ترغیب فرمایید تا حق واحدها و افراد ضایع نشود.

فارغ التحصیلان دوره دکتری

علی مرادزاده هکردی

متولد ۱۳۶۳، کارشناسی ریاضی ۱۳۸۵ از دانشگاه مازندران، کارشناسی ارشد ریاضی ۱۳۸۷ از دانشگاه صنعتی شریف، دکتری ۱۳۹۱ از دانشگاه صنعتی اصفهان.

ایشان اولین دانشجوی دکتری، آقای دکتر بهبودی و ۱۳۳ امین دانش آموخته دانشکده می باشند.

عنوان رساله: «حلقه‌های کوتاه چپ و مدول‌های C - تصویری محض».

استاد راهنما: محمود بهبودی.

استاد مشاور: عاطفه قربانی.

علی مرصعی

متولد ۱۳۵۴ زنجان، کارشناسی دبیری ریاضی ۱۳۷۶ از دانشگاه زنجان، کارشناسی ارشد ریاضی محض گرایش آنالیز ۱۳۷۸ از دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، دکتری ریاضی محض گرایش آنالیز تابعی ۱۳۹۱ از دانشگاه زنجان. ایشان اولین

دانشجوی دکتری، آقای دکتر میرزاپور و اولین دانش آموخته دانشکده می باشند.

عنوان رساله: «نامساوی‌های عملگری روی فضاهای هیلبرت».

استاد راهنما: فرض اله میرزاپور و محمد صالح مصلحیان.

حسین لرکی

متولد ۱۳۶۱، کارشناسی ریاضی محض از دانشگاه شهید چمران اهواز در سال ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد ریاضی محض (گرایش آنالیز) از دانشگاه صنعتی امیرکبیر در سال ۱۳۸۶، دکتری ریاضی محض (گرایش آنالیز) از دانشگاه صنعتی امیرکبیر در سال ۱۳۹۱.

عنوان رساله: ساختار ایده آل‌ها در جبرهای گرافی و ابرگرافی.

استاد راهنما: عبدالحمید ریاضی و عبدالرسول پورعباس.

استاد مشاور: سید منصور واعظ‌پور.

حمیدرضا نواب‌پور

متولد ۱۳۳۷، کارشناسی ریاضی از دانشگاه یزد ۱۳۶۴، کارشناسی ارشد از دانشگاه شهید باهنر کرمان ۱۳۶۹ و دکتری از دانشگاه یزد ۱۳۹۱. ایشان دومین دانشجوی دکتری، آقای دکتر مالک و ۱۰ امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند.

عنوان رساله: «حل معادلات تابعی و می نیم سازی توابع حقیقی».

استاد راهنما: فرید (محمد) مالک قائینی.

استادان مشاور: سید محمد مهدی حسینی و قاسم برید لقمانی.

اسما ایخانی زاده منش

متولد ۱۳۶۲، کارشناسی ریاضی محض از دانشگاه ولی عصر (عج) ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد ریاضی محض از دانشگاه تربیت معلم (خوارزمی) ۱۳۸۷، دکتری ریاضی محض (آنالیز) از دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان ۱۳۹۱.

ایشان اولین دانشجوی دکتری، آقای دکتر آرمند نژاد و ۸ امین دانش آموخته ریاضی محض دانشکده می باشند.

عنوان رساله: «UT - مهتری و نگهدارنده‌های خطی آن»

استاد راهنما: علی آرمند نژاد.

هادی عزیزی

متولد ۶۰، کارشناسی ۱۳۸۴ از دانشگاه یزد، کارشناسی ارشد ۱۳۸۶ از دانشگاه یزد، دکتری ریاضی کاربردی ۱۳۹۱ از دانشگاه یزد. ایشان دومین دانشجوی دکتری، آقای دکتر لقمانی و ۱۲ امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند.

عنوان رساله: «روش‌های نیمه تحلیلی و عددی برای حل معادلات دیفرانسیل کسری».

استاد راهنما: قاسم برید لقمانی.

استادان مشاور: محمدرضا هوشمنداصل، اکبر دهقان نژاد.

حجت‌الله لعلی دستجردی

متولد ۱۳۵۶، کارشناسی ریاضی کاربردی از دانشگاه اصفهان ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی از دانشگاه یزد ۱۳۸۳، دکتری ریاضی کاربردی از دانشگاه یزد ۱۳۹۱. ایشان سومین دانشجوی دکتری، آقای دکتر مالک و ۱۱مین دانش‌آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «تحلیل عددی معادلات انتگرال روی چند ضلعیها».
استاد راهنما: فرید (محمد) مالک قائینی.
استادان مشاور: محمود هادی‌زاده‌یزدی و محمدرضا هوشمنداصل.

سمیه فاضلی

متولد ۱۳۶۳ مریند، کارشناسی ریاضی محض ۱۳۸۵ از دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی ۱۳۸۷ از دانشگاه تبریز، دکتری ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی ۱۳۹۱ از دانشگاه تبریز. ایشان دومین دانشجوی دکتری، آقای دکتر حجتی و ۱۲مین دانش‌آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «حل عددی رده‌ای از معادلات انتگرال ولترا با روش‌های چندگامی هم‌محلی».
استادان راهنما: غلامرضا حجتی، صداقت شهراد.

عباسعلی محمدی

متولد سال ۱۳۶۰، کارشناسی ریاضی کاربردی از دانشگاه صنعتی اصفهان ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی گرایش معادلات دیفرانسیل از دانشگاه شیراز ۱۳۸۶، و دکتری رشته ریاضی کاربردی گرایش معادلات دیفرانسیل از دانشگاه تبریز ۱۳۹۱. ایشان اولین دانشجوی دکتری، خانم دکتر بهرامی و ۱۲مین دانش‌آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «بهبینه‌سازی انرژی حالت پایه کوانتومی متناظر با مسائل مقدار ویژه غیرخطی روی کلاس تجدید آرایش‌ها».
استاد راهنما: فریبا بهرامی.

محسن جان‌نثاری

متولد ۱۳۶۰، کارشناسی ریاضی از دانشگاه کاشان ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد ریاضی از دانشگاه تربیت معلم تهران ۱۳۸۵ و دکتری ریاضی از دانشگاه صنعتی اصفهان ۱۳۹۱. ایشان دومین دانشجوی دکتری، خانم دکتر عمومی و ۱۲مین دانش‌آموخته دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «بعد متریک گراف‌ها».
استاد راهنما: بهناز عمومی.
استاد مشاور: غلامرضا امیدی.

علی بهتوئی

متولد ۱۳۶۱، کارشناسی ریاضی از دانشگاه بین‌المللی امام‌خمینی قزوین ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد ریاضی از دانشگاه صنعتی اصفهان ۱۳۸۶ و دکتری ریاضی از دانشگاه صنعتی اصفهان ۱۳۹۱. ایشان اولین دانشجوی دکتری، خانم دکتر عمومی و ۱۲مین دانش‌آموخته دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «رنگ آمیزی مکان‌یاب گراف‌ها».
استاد راهنما: بهناز عمومی.
استاد مشاور: غلامرضا امیدی.

ابوالحسن فریدونی

متولد ۱۳۶۰، کارشناسی ریاضی کاربردی از دانشگاه پیام‌نور شیراز ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد ریاضی محض از دانشگاه شیراز ۱۳۸۷ و دکتری ریاض محض (آنالیز) از دانشگاه ولی‌عصر (عج) رفسنجان ۱۳۹۱. ایشان اولین دانشجوی دکتری، آقای دکتر صفاپور و ۹مین دانش‌آموخته ریاضی محض دانشکده می‌باشند.
عنوان رساله: «زوج قاب‌ها».
استاد راهنما: احمد صفاپور.
استاد مشاور: اصغر رحیمی (دانشگاه مراغه).

امیر حقیقی

متولد ۱۳۶۳، کارشناسی ۱۳۸۵ از دانشگاه رازی کرمانشاه، کارشناسی ارشد ۱۳۸۷ از دانشگاه صنعتی شریف و دکتری ۱۳۹۱ از دانشگاه تربیت مدرس. ایشان دهمین دانشجوی دکتری، آقای دکتر حسینی و ۱۹امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند. عنوان رساله: «تجزیه و تحلیل پایداری میانگین مربعی دسته‌ای از روش‌های رونگ - کوتا برای حل دستگاه‌های معادلات دیفرانسیل تصادفی». استاد راهنما: سیدمحمد حسینی.

صفر ایراندوست پاکچین

متولد ۱۳۵۵، کارشناسی ریاضی کاربردی از دانشگاه تبریز ۱۳۷۸، کارشناسی ارشد از دانشگاه تبریز ۱۳۸۲ و دکتری از دانشگاه تبریز ۱۳۹۱. ایشان اولین دانشجوی دکتری، آقای دکتر خیری و ۲۳امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند. عنوان رساله: «روش‌های کارآمد برای حل عددی معادلات دیفرانسیل کسری غیرخطی». استاد راهنما: حسین خیری. استادان مشاور: محمدیعقوب رحیمی اردبیلی و مهرداد لکستانی.

علیرضا حسینی

متولد ۱۳۵۹، کارشناسی ۱۳۸۲ از دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد ۱۳۸۴ از دانشگاه صنعتی شریف و دکتری ۱۳۹۱ از دانشگاه تربیت مدرس. ایشان نهمین دانشجوی دکتری، آقای دکتر حسینی و ۱۸امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند. عنوان رساله: «طراحی شبکه‌های عصبی بر پایه دیفرانسیل شمول برای حل مسائل برنامه‌ریزی منظم و غیرهموار». استاد راهنما: سیدمحمد حسینی.

حسن عطارچی

متولد ۱۳۶۳، (دانشجوی رشته دکترای پیوسته ریاضی دانشگاه صنعتی امیرکبیر) کارشناس ریاضی محض سال ۱۳۸۵، کارشناسی ارشد ریاضی محض گرایش هندسه ۱۳۸۷ و دکترای ریاضی محض گرایش هندسه ۱۳۹۱ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر. عنوان رساله: «ساختارهای سایا روی منیفلدهای ریمانی و فینسلری درهم تنیده». استاد راهنما: مرتضی میرمحمدزایی. استادان مشاور: بهروز پیدآباد.

علی مجیدی نیا

متولد ۱۳۵۴، کارشناسی ۱۳۷۷ از دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد ۱۳۷۹ از دانشگاه تربیت مدرس و دکتری ۱۳۹۱ از دانشگاه تربیت مدرس. ایشان پنجمین دانشجوی دکتری، آقای دکتر موسوی و ۱۵امین دانش آموخته ریاضی محض دانشکده می باشند. عنوان رساله: «خاصیت APP - چپ تعمیم یافته توسیع‌های اور». استاد راهنما: احمد موسوی.

علی عبدی کلاثور

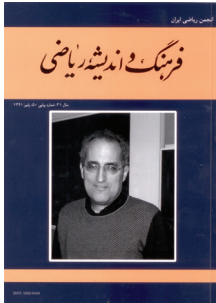
متولد ۱۳۶۰، کارشناسی دبیری ریاضی ۱۳۸۳ از دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی ۱۳۸۵ از دانشگاه تربیت مدرس و دکتری ریاضی کاربردی ۱۳۹۱ از دانشگاه تبریز. ایشان سومین دانشجوی دکتری، آقای دکتر حاجتی و ۱۵امین دانش آموخته ریاضی کاربردی دانشکده می باشند. عنوان رساله: «توسیع روش‌های خطی عمومی برای حل معادلات دیفرانسیل معمولی». استاد راهنما: غلامرضا حاجتی.

فرهنگ و اندیشه ریاضی

معرفی نشریه

سردبیر: بهمن طباطبائی شوریجه؛
صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران؛

شرح مذاکراتی در ترکیبیات

The Transactions on Combinatorics

سردبیر: علیرضا عبداللهی
ناشر: دانشگاه اصفهان؛

این مجله عمدتاً مقالات توصیفی در زمینه‌های مختلف ریاضی چاپ می‌کند. تمامی مقالات فارسی و قابل استفاده برای دانشجویان دوره کارشناسی نیز می‌تواند باشد. تاکنون پنجاه شماره از این مجله چاپ شده است که تعدادی از آن‌ها در سایت انجمن ریاضی ایران، بخش آرشیو نشریات، قابل دسترسی می‌باشد.

<http://www.ims.ir>

از این مجله تاکنون چهار شماره کامل در یک دوره یک ساله چاپ شده است. مجله در پایگاه‌های مختلفی از جمله پایگاه استنادی علوم جهان اسلام نمایه می‌گردد. تمامی مقالات به زبان انگلیسی بوده و در نشانی زیر قابل دسترسی می‌باشند:

<http://www.combinatorics.ir/>

مجله علوم آماری

مجله ایرانی آنالیز عددی و بهینه‌سازی

سردبیر: محسن محمدزاده؛
صاحب امتیاز: انجمن آمار ایران؛

Iranian Journal of Numerical Analysis and Optimization

سردبیر: محمدهادی فراهی؛
ناشر: دانشگاه فردوسی مشهد؛

مجله علمی - پژوهشی علوم آماری نشریه علمی پژوهشی انجمن آمار ایران بوده و هر دو فصل یک بار به زبان فارسی منتشر می‌شود. این مجله در پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام و اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی نمایه می‌شود. درباره این نشریه و دیدن شماره‌های چاپ شده آن به نشانی زیر رجوع فرمایید:

<http://www.yektawebsite.ir/irstat/jss/>

از این مجله تاکنون سه شماره چاپ شده است، و تاریخ انتشار آخرین شماره آن در ابتدای سال جاری میلادی بوده است. تمامی مقالات چاپ شده به زبان انگلیسی بوده و در نشانی زیر قابل دسترسی می‌باشند:

<http://jm.um.ac.ir/index.php/math/index>

معرفی کتاب

ذهنی ما منطبق و گاهی کاملاً نامنطبق است. پیوست پایانی کتاب نیز در باب ارتباط فیزیک و بعد صحبت می‌کند.

زبان توصیفی کتاب استادانه بوده و ضمن ارائه شرح‌گونه از واقعیات، سعی بر بیان اثبات‌هایی نسبتاً دقیق از احکام مورد بحث نیز داشته است. هر چند مخاطبان اصلی کتاب دانش‌آموزان دبیرستان و دانشجویان سال‌های آغازین دانشگاه می‌باشد، اما به نظر می‌رسد این کتاب هم جهت آشنایی نسبتاً دقیق با چند قضیه جدی از هندسه و توپولوژی برای افراد غیر متخصص می‌تواند مفید باشد، و هم قابلیت آن را دارد که به دانشجویان سطوح بالاتر در درک شهودی قوی از مسائل هندسه کمک شایانی برساند.

مبانی علوم ریاضی

محمد مهدی ابراهیمی

و مژگان محمودی؛

ناشر: مرکز چاپ و انتشارات

دانشگاه شهید بهشتی؛

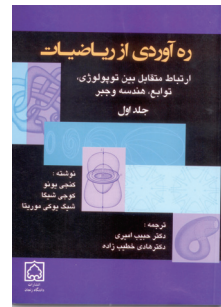
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱؛

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه.

اولین درس شامل مفاهیم جدید که یک دانشجوی ریاضی در دوره کارشناسی می‌بینند، مبانی ریاضیات می‌باشد. به دلیل بنیادی بودن مطالب این درس، و از طرفی ارائه آن در ترم آغازین، مبانی ریاضی از حساسیت بالایی برخوردار است، و البته بخشی از این حساسیت در انتخاب کتاب نمود پیدا می‌کند. به نظر می‌رسد که دغدغه اصلی مؤلفان کتاب حاضر، سعی در کاهش این حساسیت و مشکلات ناشی از آن بوده است. بخشی از تلاش ایشان، در چاپ دو رنگ کتاب و ارائه مطالب در حجمی قابل قبول نمود یافته است، ضمن آن که تطبیق با سرفصل‌های مصوب و حذف مطالب حاشیه‌ای نیز از دیگر خصوصیات کتاب شمرده می‌شود.

تایپ و چاپ کتاب زیبا، توضیحات مطالب و تمرینات آن کافی و نحوه ارائه مطالب برای استفاده خودخوان مناسب به نظر می‌رسد، هر چند از متن و جملات کتاب، که گاه شامل تمثیل‌های کودکانه است، پیداست که مخاطب نگارندگان دانشجویی متوسط با ادراکات نه چندان پخته می‌باشد. مخصوصاً لحن نوشتار کتاب در برخی موارد خطاب‌گونه و به نظر متأثر از بیان شخصی نویسندگان در تدریس کلاسی مؤلفان بوده است، و همین امر برای مدرسی که خود دارای ایده و روش تدریس شخصی می‌باشد، شاید

ره‌آوردی از ریاضیات (ارتباط متقابل بین توپولوژی، توابع، هندسه و جبر) جلد اول

کنجی یونو، کوچی شیگا،

شیگ یوکی موریتا؛

مترجم: حبیب امیری،

هادی خطیب‌زاده؛

ناشر: انتشارات دانشگاه زنجان؛

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰؛

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه.

کتاب حاضر ترجمه جلد اول از مجموعه‌ای سه جلدی می‌باشد که در اصل به زبان ژاپنی بوده و توسط انتشارات انجمن ریاضی آمریکا به زبان انگلیسی ترجمه شده است. هدف اصلی نویسندگان کتاب شرح چند مفهوم و قضیه از هندسه و توپولوژی به زبان آموزشی و ساده بوده است، و در همین راستا، با مطالعه ترجمه فارسی می‌بینیم که مترجمان کتاب نیز به خوبی از عهده این امر برآمده‌اند. متن ترجمه روان بوده و در عین حال محتوای علمی جملات گویا و رسا می‌باشند. کتاب در دو فصل و یک پیوست کوتاه تنظیم شده است. موضوع صحبت فصل اول شاخص اوپلر و موضوع بحث فصل دوم و پیوست پایانی مطالعه مفهوم بعد می‌باشد.

فصل اول با معرفی شاخص اوپلر از مثلث‌بندی رویه‌ها آغاز می‌شود. نویسندگان ناوردایی این شاخص را شرح داده و قضیه معروفی را که شاخص اوپلر یک رویه بسته با تعداد متناهی حفره را محاسبه می‌کند اثبات می‌نمایند. در ادامه ضمن معرفی مفهوم اندیس نقاط بحرانی، قضیه پوانکاره - هاف درباره رویه‌های مذکور بررسی شده است، که بیان می‌کند برای هر میدان برداری روی چنین رویه‌هایی، جمع اندیس‌های نقاط بحرانی برابر شاخص اوپلر رویه است. بخش پایانی این فصل از کتاب معرفی مفهوم انحنا گاوسی رویه‌ها و بررسی قضیه گاوس بونه می‌باشد، که به زبان ساده می‌گوید مجموع کل انحناهای گاوسی روی یک رویه همواره برابر مضرب ثابتی از مشخصه اوپلر است.

فصل دوم کتاب درباره مفهوم بعد می‌باشد. نویسندگان با بررسی انواع مثال‌ها نشان می‌دهند که چگونه این مفهوم گاهی با برداشت

مصوبات شورای اجرایی انجمن

اهم گزارش‌ها و تصمیمات ششمین نشست (۱۳۹۱/۱۱/۱۱):

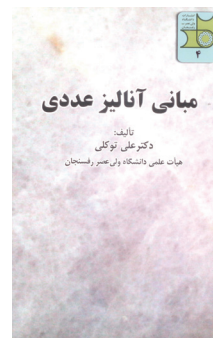
- آیین‌نامه کمیته انتشارات غیراداری انجمن ریاضی ایران بررسی و تصویب شد. هم‌چنین مقرر شد تا با کلیه دانشگاه‌های کشور مکاتبه و ضمن معرفی کمیته به آن‌ها، درخواست معرفی یک نفر واجد شرایط برای عضویت در کمیته گردد.
- در خصوص تعیین هیأت امنای جوایز مقرر شد تا برای جوایز بهزاد، عباس ریاضی کرمانی، محمدحسین شفیعیها، تقی فاطمی، ابوالقاسم قربانی، غلامحسین مصاحب، حسن نجومی، منوچهر وصال، محسن هشترودی و مهدی رجبعلی‌پور، به ترتیب آقایان دکتر: واعظ‌پور، دکتر آری‌ن‌نژاد، دکتر قاسم‌سمن هنری، دکتر ایران‌منش، دکتر میرزاوزیری، دکتر ابراهیمی ویشکی، دکتر عبداللهی، دکتر سلیمانی و دکتر دهقان افرادی را معرفی کنند تا در جلسه آتی برای هیأت امنای جوایز تعیین گردند. هم‌چنین مقرر شد تا آیین‌نامه کمیته جوایز توسط دکتر ابراهیمی ویشکی تدوین تا در جلسه آتی بررسی و تصویب شود.
- پیشنهادیه گردهمایی انجمن ریاضی ایران در دانشگاه تهران بررسی و پس از پاره‌ای از اصلاحات تصویب شد.
- در خصوص تخلفات مؤلفین مقاله‌های علمی، مقرر گردید تا مقاله‌ای در این خصوص و رعایت اخلاق علمی توسط دکتر آری‌ن‌نژاد تهیه تا در یکی از شماره‌های خبرنامه چاپ شود.
- گزارش مالی توسط آقای دکتر واعظ‌پور و خانم صادقی ارائه شد.
- گزارش وضعیت منزلگاه و بخش انفورماتیک انجمن توسط خانم صادقی ارائه شد و مقرر گردید تا پیگیری لازم توسط دکتر عبداللهی انجام پذیرد.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات ششمین نشست (۱۳۹۱/۱۱/۱۲):

- راهکارهای مناسب جهت توسعه فعالیت‌های بین‌المللی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. مقرر شد تا با ریاضی‌دانان ایرانی خارج از کشور در این خصوص مکاتبه گردد و به این منظور آدرس پست الکترونیکی این افراد توسط دبیرخانه تهیه گردد.
- جناب آقای دکتر ایران‌منش به عنوان رئیس کمیته بین‌الملل موظف شدند تا فهرستی از دانشگاه‌های معتبر جهان تهیه و افرادی را از این دانشگاه‌ها به عنوان نماینده انجمن انتخاب نمایند.
- با توجه به مصوبه دوره قبل شورای اجرایی مبنی بر راه‌اندازی مجله جدید انجمن تحت عنوان "Journal of Iranian Mathematical Society" و نظر به این که هیچ‌گونه اقدامی تاکنون انجام نپذیرفته، آقای دکتر مسعود امینی از دانشگاه تربیت مدرس جهت راه‌اندازی مجله فوق انتخاب شدند.
- مقرر شد آقای دکتر آری‌ن‌نژاد هماهنگی لازم برای انتقال تجربیات دانشگاه تبریز برای برگزاری کنفرانس به دانشگاه فردوسی مشهد را انجام دهند.
- آیین‌نامه کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات انجمن ریاضی ایران بررسی و تصویب شد.
- آیین‌نامه کمیسیون‌های تخصصی انجمن ریاضی ایران مطرح و تصویب شد.

تحکم‌آمیز بنماید. هر چند می‌توان درک کرد که منظور مؤلفان رعایت ملاحظات آموزشی بوده است، اما سلیقه نگارش جزوه‌گونه در بعضی از صفحات کتاب با ورود نام یکی از مؤلفان و یا نام دانشگاه محل خدمت ایشان، گاه با رنگی متمایز، به عنوان عضوی از یک مجموعه نمود قابل تأملی پیدا می‌کند. با وجود این موارد، محتوای کتاب برای درس مبانی علوم ریاضی و استفاده دانشجویان رشته ریاضی می‌تواند مفید واقع شود.

مبانی آنالیز عددی

علی توکلی؛

ناشر: انتشارات دانشگاه

ولی عصر (عج) رفسنجان؛

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱؛

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

آنالیز عددی یکی از شاخه‌های مهم ریاضی و دروسی که تحت این عنوان در دوره کارشناسی برای رشته‌های مختلف ارائه می‌شود، علاوه بر پایه‌ای بودن برای درس‌های دیگر، می‌تواند الهام بخش مسیرهایی تحقیقاتی در دوره‌های تحصیلات تکمیلی باشد. لزوم در دست داشتن کتاب‌هایی مناسب، با حجم قابل قبول و دربرگیرنده سرفصل‌های مصوب، همواره احساس می‌شود. هدف مؤلف کتاب حاضر تلاش در رفع این نیاز بوده است.

نحوه نگارش کتاب آموزش محور بوده و سرفصل‌های آن شامل دوره‌های استاندارد برای هر درس یک ترمی در زمینه آنالیز عددی می‌باشد. اثبات قضایا و روش‌های ارائه شده، در کتاب آمده است، و لذا می‌تواند مورد استفاده دانشجویان ریاضی نیز قرار گیرد. علاوه بر این، الگوریتم برنامه‌نویسی روش‌های بحث شده در کتاب هم بیان شده‌اند. فصل‌های کتب مملو از مثال‌های حل شده بوده، و در انتهای اکثر فصل‌ها، قبل از بیان تمرینات، نمونه مسائل حل شده نیز گنجانده شده است که راهنمای خوبی برای ورود به تمرینات می‌باشند. در انتهای کتاب ضمیمه‌ای خواندنی درباره تأثیر خطای محاسبات در برخی رویدادها آمده است.

متن کتاب روان، تایپ و چاپ آن زیبا و چیدمان مطالب جذاب می‌باشد. استفاده و مطالعه آن برای دروس دوره کارشناسی در زمینه آنالیز و محاسبات عددی به مدرسان و دانشجویان توصیه می‌شود.

تاریخچه دانشگاه محقق اردبیلی

۳. کسب رتبه عالی در ارزیابی عملکرد شاخص‌های عمومی و اختصاصی سال ۱۳۹۰؛
  ۴. ارتقاء آموزشکده مغان به دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی مغان در سال ۱۳۹۰؛
  ۵. قرار گرفتن نام دانشگاه محقق در ردیف دانشگاه‌های برتر جهان برای اولین بار در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲؛
  ۶. ارتقاء رتبه دانشگاه محقق اردبیلی به رده ۲۵ دانشگاه‌های برتر کشور در سال ۱۳۹۱؛
  ۷. کسب رتبه اول کشور در حوزه فرهنگی و اجتماعی بین دانشگاه‌های بزرگ کشور در سال ۱۳۹۱؛
  ۸. ارتقاء آموزشکده مشگین شهر به دانشکده کشاورزی مشگین شهر در سال ۱۳۹۱؛
  ۹. ایجاد و راه‌اندازی ۱۰۳ رشته جدید دانشگاهی از جمله ۳۶ رشته جدید دوره دکتری و ۴۰ رشته ارشد در سال ۸۹ - ۹۱؛
  ۱۰. افزایش ۲۵ هزار متر مربع فضای آموزشی و کمک آموزشی دانشگاه (۸۹ لغایت ۹۱)؛
  ۱۱. ارتقاء دانشکده فناوری‌های نوین به دانشگاه مهندسی فناوری‌های نوین سبلان در سال ۱۳۹۱؛
- در حال حاضر ۱۸۰ رشته آموزشی متشکل از ۳۸ رشته دکتری، ۷۱ رشته کارشناسی ارشد و ۷۱ رشته کارشناسی و کاردانی، ۲۶۴ نفر عضو هیأت علمی و ۱۲۳۱۹ نفر دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی در این دانشگاه وجود دارد.

دانشگاه محقق اردبیلی در سال ۱۳۵۷ با نام آموزشکده کشاورزی و با پذیرش ۳۰ نفر دانشجو در رشته کشاورزی عمومی فعالیت‌های آموزشی خود را آغاز نمود. این مرکز آموزش عالی در سال ۱۳۷۱ از دانشگاه تبریز جدا شد و مدتی به صورت مجتمع آموزش عالی به فعالیت خود ادامه داد. در سال ۱۳۷۵ با تبدیل آن به دانشگاه با نام دانشگاه محقق اردبیلی موافقت به عمل آمد. تا سال ۱۳۷۸ در ساختار تشکیلاتی این دانشگاه فقط شش گروه آموزشی مصوب تحت عناوین زراعت و اصلاح نباتات، ماشین‌آلات کشاورزی، امور دامی، عمران، معماری و معارف اسلامی وجود داشت و هیچ دانشکده‌ای در ساختار سازمانی دانشگاه پیش بینی نشده بود. پس از اخذ مجوز قطعی از شورای گسترش آموزش عالی برای تأسیس دانشکده علوم (در سال ۱۳۷۶)، دانشکده کشاورزی (در سال ۱۳۷۷)، دانشکده فنی (در سال ۱۳۷۸)، آموزشکده کشاورزی مغان (در سال ۱۳۸۷) و موافقت اصولی برای تأسیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی (در سال ۱۳۷۸) با پیگیری مسئولین دانشگاه ساختار دانشگاه محقق اردبیلی توسعه پیدا نمود. با تلاش‌های مسئولین دانشگاه، این دانشگاه امروز جز دانشگاه‌های مادر و مطرح در کشور می‌باشد به طوری که در حال حاضر امروز این دانشگاه دارای ۱۲ دانشکده می‌باشد. به حول و قوه الهی در سال ۱۳۹۱ با همت دانشگاهیان دانشگاه محقق اردبیلی و عنایات خاص وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری این دانشگاه موفق به اخذ مجوز هیأت ممیزه مستقل گردید. مهم‌ترین عناوین کسب شده توسط مدیریت این دانشگاه میتوان به موارد زیر اشاره نمود.

۱. کسب عنوان مدیر برتر استانی توسط مدیریت دانشگاه در سال ۸۹؛
۲. کسب رتبه برتر کشوری در امور آموزشی در سال ۱۳۹۰؛

تاریخچه دانشکده علوم ریاضی

که با ایجاد گروه علوم کامپیوتر و صدور مجوز ایجاد دانشکده علوم ریاضی در سال ۱۳۹۰ توسط شورای گسترش آموزش عالی و تصویب در ساختار سازمانی دانشگاه، در آبان ماه ۱۳۹۰ دانشکده علوم به دو دانشکده علوم پایه و دانشکده علوم ریاضی تفکیک شد. هم‌چنین در سال ۱۳۹۰ دانشکده علوم ریاضی اقدام به پذیرش دانشجو در مقطع دکتری در گرایش‌های آنالیز، جبر، هندسه و ریاضی کاربردی نمود. هم‌چنین با موافقت شورای گسترش آموزش عالی کشور اولین دوره دانشجویان دکتری آمار در سال ۹۱ - ۹۲ پذیرفته شدند. در حال حاضر دانشکده علوم ریاضی در سه گروه آموزشی ریاضیات و کاربردها، آمار و کاربردها و علوم کامپیوتر دارای ۲۲ نفر عضو هیأت علمی می‌باشد. دانشجویان در این دانشکده در مقطع کارشناسی در گرایش ریاضیات و کاربردها، آمار و کاربردها و علوم کامپیوتر، در مقطع کارشناسی ارشد، گرایش محض: جبر، آنالیز، هندسه، گرایش کاربردی: آنالیز عددی، گرایش آمار ریاضی و در مقطع دکتری در گرایش‌های آنالیز، جبر، هندسه، آنالیز عددی، معادلات دیفرانسیل و آمار مشغول به تحصیل می‌باشند.

گروه ریاضی دانشگاه محقق اردبیلی در سال ۱۳۷۵ تأسیس گردید. اولین دوره رشته ریاضی در گرایش محض با پذیرش دانشجو در مقطع لیسانس برای نیم‌سال دوم ۱۳۷۵ - ۱۳۷۴ آغاز شد. رشته آمار به‌عنوان زیرمجموعه‌ای از گروه ریاضی در نیم‌سال اول ۱۳۷۹ در مقطع کاردانی فعالیت خود را آغاز نمود. با مجوز شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۸۳ گروه آمار به‌عنوان یک گروه مستقل فعالیت خود را در مقطع کارشناسی توسعه داد. فعالیت گروه ریاضی در دوره کارشناسی ارشد در سال ۱۳۸۳ در گرایش ریاضی کاربردی آغاز گردید. یک سال بعد از آن، در سال ۱۳۸۴ در مقطع کارشناسی نیز اقدام به پذیرش دانشجو در گرایش کاربردی نمود. در سال ۱۳۸۶ گروه ریاضی با پذیرش دانشجو در گرایش محض و در سال ۱۳۸۹ در گروه آمار، گرایش آمار ریاضی فعالیت خود را در دوره کارشناسی ارشد نیز توسعه داد. در سال ۱۳۸۹ برای تأسیس گروه علوم کامپیوتر اقدام شد که با گرفتن مجوز تشکیل گروه علوم کامپیوتر در سال ۱۳۹۰، این گروه با پذیرش دانشجو در نیم‌سال اول ۱۳۹۰ فعالیت آموزشی خود را آغاز کرد. تا سال ۱۳۹۰ گسرسره ریاضی و گروه آمار زیرمجموعه دانشکده علوم بودند

دانشجویان و دانش آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

دکتری		کارشناسی ارشد		کارشناسی		تعداد دانشجو ←	
دانش آموخته	شاغل	دانش آموخته	شاغل	دانش آموخته	شاغل	تاریخ تأسیس	گروه‌های آموزشی
—	۲۴	۷۷	۱۱۱	۴۸۸	۵۵	۱۳۷۵	ریاضی محض
—	۷	۶۶	۲۹	۱۱۹	۷۱	۱۳۸۴	ریاضی کاربردی
—	—	—	—	—	۱۹۳	۱۳۸۹	ریاضیات و کاربردها
—	—	—	۸	—	—	۱۳۹۰	محاسبات نرم
—	۲	—	۲۵	۱۶۱	۸۷	—	آمار
—	—	—	—	—	۱۱۱	—	آمار و کاربردها
—	—	—	—	—	۸۶	—	علوم کامپیوتر

اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	علائق پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبه	نام
borhani@uma.ac.ir	آنالیز عددی	۱۳۷۲	آنالیز عددی	دانشیار	عبداله برهانی‌فر
mbfmoghimi@yahoo.com	آنالیز تابعی، معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی	۱۳۷۲	آنالیز	استادیار	محمدباقر مقیمی
mahdy_e@yahoo.com	آمارهای ترتیبی دنباله‌ای	۱۳۷۴	آمار	دانشجوی دکتری	مهدی اسماعیلیان
mganji@uma.ac.ir	آمار استنباطی، آمار ریاضی	۱۳۷۵	آمار	دانشیار	مسعود گنجی
naserzaka@yahoo.com	جبر جابه‌جایی	۱۳۷۵	جبر	دانشیار	ناصر زمانی
haghnejad@aut.ac.ir	نظریه عملگرها، آنالیز هارمونیک	۱۳۷۶	آنالیز	استادیار	کاظم حق‌نژاد آذر
gh.gasemi@uma.ac.ir	جبر جابه‌جایی	۱۳۸۱	جبر	دانشجوی دکتری	قادر قاسمی
parsi_s@yahoo.com	استنباط آماری، داده‌های سانسور شده	۱۳۸۲	آمار	استادیار	صفر پارسی
zardasht@uma.ac.ir	قابلیت اعتماد، برآوردهای ناپارامتری، ترتیب‌های تصادفی	۱۳۸۲	آمار	استادیار	ولی زاردشت
a.nejati@yahoo.com	نظریه قاب‌ها، پایداری معادلات تابعی، جبرهای باناخ	۱۳۸۵	آنالیز	دانشیار	عباس نجاتی
qnarimani@yahoo.com	آنالیز هارمونیک کاربردی، نظریه قاب‌ها	۱۳۸۵	آنالیز	استادیار	قاسم نریمانی
dariush.latifi@gmail.com	هندسه گروه‌های لی، هندسه ریمانی و فینسلری	۱۳۸۶	هندسه	استادیار	داریوش لطیفی
zarebnia@uma.ac.ir	معادلات دیفرانسیل، معادلات انتگرال، موجک‌ها	۱۳۸۶	آنالیز عددی	استادیار	محمد ضارب‌نیا
motallebi@uma.ac.ir	مخروط‌های موشعا محدب	۱۳۸۶	آنالیز	استادیار	محمد رضا مطلبی
adelpkazemi@yahoo.com	احاطه‌کنندگی، رنگ‌آمیزی گراف‌ها، گراف‌های کیلی، مربعات لاتین	۱۳۸۶	جبر گراف	استادیار	عادل کاظمی
yousefian@uma.ac.ir	ایده‌ال‌های اول و توسیع آن‌ها، حلقه‌های پرافرو و ددکیند، ابرساخترهای جبری	۱۳۸۶	جبر	استادیار	احمد یوسفیان‌دارانی
mrabdollahpour@yahoo.com	نظریه قاب‌ها، پایداری معادلات تابعی	۱۳۸۶	آنالیز	استادیار	محمد رضا عبدالله‌پور
nasrineghbali@gmail.com	پایداری معادلات تابعی، فضاهاى نرم‌دار احتمال و همگرایی آماری	۱۳۸۷	آنالیز تابعی	استادیار	نسرین اقبالی
jafar.azami@gmail.com	جبر جابجایی، جبر جابجایی فازی، جبر هومولوژی	۱۳۸۸	جبر	استادیار	جعفر اعظمی
khojali@gmail.com	جبر جابجایی، جبر هومولوژی، بعدهاى گرنشتاین	۱۳۸۹	جبر	استادیار	احمد خوجالی
Mabani.hsn@gmail.com	گروه‌های متناهی و جبر جابجایی	۱۳۹۰	جبر	استادیار	حسین عبدالزاده
nematabazari@gmail.com	هندسه حرکت، کینماتیک	۱۳۹۱	جبر	استادیار	نعمت ابادری

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

پژوهشی در مجلات دارای رتبه علمی پژوهشی از یکی از وزارتین. پس از احراز این شرایط تقاضای دفاع دانشجو به انضمام رساله توسط استاد راهنمای مربوطه در شورای گروه و سپس در شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح می‌گردد و در صورت تأیید ضمن تعیین تاریخ دفاع داوران مشخص می‌گردند. کسب امتیاز زبان خارجی مورد تأیید دانشگاه در یکی از آزمون‌های MCHE (با حداقل نمره ۵۰)، TOEFL (با حداقل نمره ۵۰۰)، TOLIMO MCHE (با حداقل نمره ۵۰۰) یا IELTS (با حداقل نمره ۵) برای صدور مجوز دفاع ضروری می‌باشد.

حضور دانشجوی دکتری در دانشکده توسط استاد راهنما کنترل می‌شود و هم‌چنین حضور دانشجویان در سمینارهای تخصصی گروه الزامی است. تدریس دانشجوی دکتری در دانشکده اجباری نیست ولی توصیه می‌شود و به دانشجویان علاقه‌مند، تدریس ۲ تا ۹ واحد درسی توصیه می‌شود. دانشجویان دوره دکتری در این دانشگاه بورسیه نمی‌شوند و به آن‌ها خوابگاه تعلق نمی‌گیرد.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرت)

طرح پژوهانه در دانشگاه محقق اردبیلی، مطابق آیین‌نامه مصوب حوزه معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه اجرا می‌گردد.

قطب‌های علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده‌ها و مجلات

با اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، Hyperstructures، Journal of از سال ۱۳۹۱ شروع به کار نموده است. این مجله در Directory of Open Access Journals، Zentralblatt Math، ISC و SID نمایه می‌شود. در حال حاضر دو شماره از این نشریه منتشر شده است. آدرس اینترنتی این مجله www.jhsuma.com می‌باشد.

بر اساس آیین‌نامه جدید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پذیرش دانشجویان دکتری به صورت نیمه‌متمرکز و در دو مرحله انجام می‌گیرد. پس از قبولی در مرحله اول (آزمون سازمان سنجش) از طریق آزمون کتبی یا مصاحبه علمی (یاهر دو) در گرایش‌های آنالیز، جبر، هندسه، آنالیز عددی و آمار دانشجو می‌پذیرد. بر اساس آیین‌نامه تحصیلی دانشجویان دکترای مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هم‌چنین دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه دوره دکترای تخصصی دانشگاه محقق اردبیلی، دانشجویان این دوره پس از گذراندن ۴ درس ۴ واحدی ملزم به گذراندن امتحان جامع در دو مرحله کتبی و شفاهی می‌باشند. در کمیته ارزیابی آزمون جامع، مدیرگروه، استاد(ان) راهنما و مشاور، نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده و سه نفر از اعضای هیأت علمی هم‌گرایش با دانشجو به انتخاب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و تصویب شورای پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده که حداقل یکی از آن‌ها بایستی دارای مرتبه علمی دانشجویی یا بالاتر و خارج از دانشگاه باشد، حضور خواهند داشت. دو عضو هیأت علمی دیگر نیز بایستی حداقل دارای مدرک دکترای تخصصی و مرتبه استادیاری یا یک سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های دولتی باشند.

لازم به ذکر است که دانشجو موظف است قبل از برگزاری امتحان جامع، گواهی قبولی قطعی یکی از آزمون‌های زبان MCHE (با حداقل نمره ۴۵)، TOEFL (با حداقل نمره ۴۵۰)، TOLIMO MCHE (با حداقل نمره ۴۵۰) یا IELTS (با حداقل نمره ۴/۵) را ارائه نماید. تاریخ گواهی مذکور می‌تواند حداکثر دو سال قبل از پذیرش دانشجو در دوره دکتری باشد.

هم‌چنین دانشجو موظف است تا پایان نیم سال اول تحصیلی موضوع رساله را با هماهنگی استاد(ان) راهنما تعیین نماید. پس از تصویب آن توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با انتخاب رساله به ارزش ۲۰ واحد درسی رسماً وارد مرحله‌ی پژوهشی دوره دکتری می‌شوند. شرایط لازم برای دفاع از رساله عبارتند از: محتوای پژوهشی رساله و اخذ پذیرش یا چاپ حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی در مجلات دارای نمایه JCR و یک مقاله علمی

افتخارات ملی و بین‌المللی

- برگزاری سی‌امین کنفرانس ریاضی ایران در سال ۱۳۷۸؛
- کسب مدال نقره توسط میثم مدنی در مسابقات ریاضی دانشجویی کشور در سال ۱۳۸۵؛
- کسب عنوان استاد نمونه کشوری توسط آقای دکتر مسعود گنجی در سال ۱۳۸۶؛
- کسب مقام سوم تیم دانشجویان آمار در یازدهمین مسابقه دانشجویی آمار در سال ۱۳۸۹؛
- برگزاری اولین کارگاه جبر و کاربردهای آن با گستره بین‌المللی در سال ۱۳۸۹؛
- برگزاری دومین سمینار جبر و کاربردهای آن با گستره بین‌المللی در سال ۱۳۹۱؛
- کسب رتبه‌های اول و دوم دانشجویان آمار در دوره‌های مختلف المپیاد علمی دانشجویی آمار کشور؛

نشانی و اطلاعات تماس

اردبیل - انتهای خیابان دانشگاه، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم ریاضی، صندوق پستی ۱۷۹.
 تلفن: ۰۴۵۱ - ۵۵۲۰۴۵۷
 فاکس: ۰۴۵۱ - ۵۵۲۰۴۵۶
 وبسایت: <http://www.uma.ac.ir>

■ خبرنامه از آقای دکتر احمد یوسفیان‌دارانی نماینده انجمن در دانشگاه محقق اردبیلی که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

- تا کنون یک نفر از همکاران عضو هیأت علمی این دانشکده، آقای مهندس عبداللله قاسمی گرمی در سال ۱۳۸۵ به افتخار بازنشستگی نائل گشته‌اند. هم‌چنین ۴ نفر از اعضای هیأت علمی این دانشگاه به شرح زیر به دانشگاه‌های دیگر مهاجرت نموده‌اند.
- آقای دکتر داود خجسته‌سالکویه در سال ۱۳۹۰ به دانشگاه گیلان؛
  - آقای دکتر بهرام فرهادی‌نیا در سال ۱۳۹۰ به مجتمع آموزش عالی قوچان؛
  - آقای دکتر همایون روحیان در سال ۱۳۷۸ به دانشگاه جامع علمی کاربردی؛
  - آقای دکتر منصور هاشمی در سال ۱۳۸۰ به دانشگاه گیلان؛

آگهی

ده سری پوستر رنگی: پنج سری به قطع ۵۸×۸۸ سانتی‌متر به نام‌های ابوریحان بیرونی، ابوالوفا بوزجانی، ابوعبدالله محمدبن موسی خوارزمی، غیاث‌الدین ابوالفتح عمر خیام و غیاث‌الدین جمشید کاشانی و پنج سری پوستر به قطع ۴۸×۶۸ سانتی‌متر به نام‌های تمدن اسلامی، دوران طلایی یونان، دوران‌های اولیه، عصر نوین و نوزائی (رنسانس)، از انتشارات ستاد ملی سال جهانی ریاضیات در دبیرخانه انجمن موجود است. بهای این ده پوستر ۱۵۰/۰۰۰ ریال و هزینه ارسال آن‌ها ۵۰/۰۰۰ تعیین شده است. این مجموعه زیبا و پرمحتوا می‌تواند زینت‌بخش کتابخانه‌ها، سالن‌ها، کلاس‌ها، اتاق‌ها و راهروهای دانشگاه‌ها، دبیرستان‌ها و مجامعی نظیر فرهنگ‌سراها و خانه‌های ریاضیات باشد. از علاقه‌مندان، به‌ویژه مسؤولان و مدیران محترم تقاضا می‌شود جهت خرید این مجموعه نفیس با دبیرخانه انجمن تماس بگیرند.

تاریخچه دانشگاه حکیم سبزواری

این دانشگاه در سال ۱۳۶۶ به عنوان شعبه‌ای از دانشگاه تربیت معلم تهران تأسیس شد و در سال ۱۳۶۸ با نام دانشگاه تربیت معلم سبزواری مستقل گردید. اکنون این دانشگاه در ۳۳ گروه آموزشی، ۱۳۹ کد رشته‌ی تحصیلی در مقاطع کارشناسی (۶۴ رشته)، کارشناسی ناپوسته (۳ رشته)، کارشناسی ارشد (۵۹ رشته) و دکتری (۱۳ رشته) در قالب ۱۰ دانشکده شامل دانشکده‌های ادبیات و علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، مهندسی معماری و شهرسازی، تربیت بدنی و علوم ورزشی، مهندسی برق و کامپیوتر، الهیات و معارف اسلامی، جغرافیا و علوم محیطی، مهندسی نفت و پتروشیمی و دانشکده‌ی ریاضی و علوم کامپیوتر با جمعیت دانشجویی بالغ بر ۷۷۰۰ نفر دانشجو در دوره‌های روزانه، نوبت دوم (شبانه) و نیمه حضوری به فعالیت مشغول می‌باشد. این دانشگاه دارای ۲۰۵ عضو هیأت علمی تمام وقت شامل ۵۹ مربی، ۱۲۵ استادیار و ۱۷ دانشیار و ۴ نفر استاد تمام می‌باشد. شایان ذکر است که با تلاش و مساعی مسئولان دانشگاه و تأیید شورای انقلاب فرهنگی، نام دانشگاه تربیت معلم سبزواری از بهمن‌ماه ۱۳۹۰ به نام با مسامی حکیم سبزواری تغییر یافت.

تاریخچه دانشکده ریاضی

گروه ریاضی دانشگاه حکیم سبزواری که در سال ۱۳۶۶ با پذیرش ۳۰ دانشجو در رشته دبیری ریاضی آغاز به کار کرد، یکی از چهار گروه ابتدایی تأسیس شده در دانشگاه است. این گروه در سال تحصیلی ۹۰ - ۸۹ به دانشکده تبدیل شد. این دانشکده در سال‌های اخیر توسعه زیادی پیدا کرده و در رشته‌های ریاضی کاربردی، ریاضی محض، ریاضیات و کاربردها و آمار و کاربردها فعالیت خود را ادامه می‌دهد.

فعالیت تحصیلات تکمیلی دانشکده ریاضی در سال ۱۳۷۹ با پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی و در دو گرایش تحقیق در عملیات و آنالیز عددی آغاز شد و سپس در سال ۱۳۸۴ با پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد ریاضی محض و در دو گرایش جبر و آنالیز توسعه پیدا کرد. گروه آمار دانشکده ریاضی از سال ۱۳۸۸ با پذیرش ۴۵ دانشجو در مقطع کارشناسی راه‌اندازی شد و در حال حاضر نزدیک به ۱۵۰ دانشجو دارد و به زودی کارشناسی ارشد آمار و هندسه نیز راه‌اندازی خواهد شد. از مهرماه سال ۱۳۹۱ دانشکده ریاضی کار خود را در عالی‌ترین سطح تحصیلات تکمیلی با پذیرش ۴ دانشجو در مقطع دکتری آغاز کرده است. این دانشکده در حال حاضر دارای ۲ عضو هیأت علمی دانشیار، ۲۵ استادیار و ۲ مربی می‌باشد.

دانشجویان و دانش‌آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

تعداد دانشجو ←		کارشناسی		کارشناسی ارشد		دکتری	
تاریخ تأسیس	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل
۱۳۷۵	۸۰	۶۰۱	۶۰	۱۰۳	۴	—	—
۱۳۷۴	۹۱	۹۱۴	۴۶	۱۲۶	—	—	—
۱۳۸۸	۱۵۲	—	—	—	—	—	—
۱۳۶۶	—	۷۹۶	—	—	—	—	—
۱۳۸۹	۲۱۲	—	—	—	—	—	—

اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	علاقه پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبیه	نام	گروه
aaestaji@gmail.com	حلقه توابع پیوسته، توپولوژی بی نقطه، مجموعه‌های ناهموار	۱۳۷۱	جبر و توپولوژی	دانشیار	علی اکبر استاجی	ریاضی محض
m.rashidi@hsu.ac.ir	نظریه گروه‌ها	۱۳۷۱	نظریه گروه‌ها	مری	مرضیه رشیدی	
moghaddasimath@yahoo.com	جبر جامع و نظریه رسته‌ها، S سیستم‌ها	۱۳۷۴	جبر جامع	استادیار	غلامرضا مقدسی	
arefijamaal@hsu.ac.ir	آنالیز هارمونیک مجرد، موجک‌ها، قاب‌ها	۱۳۷۶	آنالیز هارمونیک	دانشیار	علی اکبر عارفی جمال	
l.sharifan@hsu.ac.ir	جبر جابجایی محاسباتی و ترکیبیاتی، هندسه جبری	۱۳۸۸	جبر جابجایی	استادیار	لیلا شریفان	
t.shateri@hsu.ac.ir	نظریه عملگرها، قاب‌ها	۱۳۸۸	آنالیز تابعی	استادیار	طیبه لعل شاطری	
a.pmirzaei@hotmail.com	نظریه گروه‌ها	۱۳۸۹	نظریه گروه‌ها	استادیار	اعظم پورمیرزایی	
g.sadeghi@hsu.ac.ir	نظریه عملگرها	۱۳۸۹	آنالیز تابعی	استادیار	قدیر صادقی	
ehsan.estaji@hsu.ac.ir	نظریه جبری گراف‌ها، ترکیبیات	۱۳۹۱	جبر	دانشجوی دکتری	احسان استاجی	
r.pourkhandani@hsu.ac.ir	هندسه دیفرانسیل، هندسه لورنسی نظریه نسبیت عام	۱۳۹۱	هندسه	استادیار	رحیمه پورخاندانی	
b.tolue@gmail.com	نظریه گروه‌ها، گراف‌ها	۱۳۹۱	نظریه گروه‌ها	استادیار	بهناز طلوع حقیقی	
alizadeh@hsu.ac.ir	نظریه محاسباتی گروه‌ها، نظریه گراف	۱۳۹۱	جبر	استادیار	یاسر علیزاده ثانی	
m.vatandoost@hsu.ac.ir	نسبیت عام، هندسه دیفرانسیل و توپولوژی	۱۳۹۱	هندسه	استادیار	مهدی وطن دوست	
alibarzanouni@yahoo.com	سیستمهای دینامیکی	۱۳۹۱	هندسه	استادیار	علی برزنونی	
alavisa@hsu.ac.ir	حل عددی معادلات دیفرانسیل معمولی و جزئی، تئوری اندازه	۱۳۶۷	کنترل بهینه	استادیار	سیدابولفضل علوی	ریاضی کاربردی
Partanian1156@yahoo.com	حل عددی معادلات انتگرالی	۱۳۶۹	آنالیز عددی	استادیار	محمدعلی پرتانیان	
mt.khodadad@hsu.ac.ir	معادلات دیفرانسیل (انواع مختلف)	۱۳۷۰	آنالیز عددی	استادیار	محمدتقی خداداد	
a.gholizadeh@hsu.ac.ir	حل عددی معادلات دیفرانسیل جزئی	۱۳۷۶	آنالیز عددی	استادیار	عبدالله قلی زاده	
m.amintoosi@hsu.ac.ir	هوش مصنوعی، پردازش تصویر بینایی ماشین و پردازش تصویر، بهینه‌سازی ترکیبیاتی، محاسبات نرم	۱۳۸۰	علوم کامپیوتر	استادیار	محمود امین طوسی	
jafarzadeh@hsu.ac.ir	بهینه‌سازی، شبکه‌های عصبی، کنترل پروژه، الگوریتم‌های فرا ابتکاری	۱۳۸۶	کنترل بهینه	مری مأمور به تحصیل دکتری	مرتضی جعفرزاده	
m.zaferanieh@hsu.ac.ir	نظریه بازی، مکانیابی، نظریه صف بندی	۱۳۸۶	تحقیق در عملیات	استادیار	مهدی زعفرانیه	

اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

گروه	نام	مرتبه	تخصص	سال استخدام	علاقه پژوهشی	e-mail
ریاضی کاربردی	امین رفیعی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۸	جبر خطی عددی و پیش شرط‌سازی	a.rafeei@hsu.ac.ir
	مسعود مشرفی	استادیار	معادلات انتگرالی	—	معادلات انتگرالی	mashreghi23@gmail.com
آمار	علیرضا سلیمانی	استادیار	استنباط آماری	۱۳۷۱	توزیع‌های آمیخته و احتمال	a.soleimani@hsu.ac.ir
	علیرضا قدسی	استادیار	آمار فرایندهای تصادفی	۱۳۷۷	سری‌های زمانی، فرایندهای فضایی، فرایندهای تصادفی، آمار ریاضی	ar.ghodsi@hsu.ac.ir
	ملیحه عباس‌نژاد	استادیار	استنباط آماری	۱۳۸۷	نظریه اطلاع و داده‌های ترتیبی	maliheh_abbasnejad@yahoo.com
	مهدی مهدی‌زاده	استادیار	استنباط آماری	۱۳۹۰	استنباط آماری	Mahdizadeh.m@live.com
	محمد بلبلیان قالیباف	استادیار	نظریه احتمال	۱۳۹۰	رگرسیون، مدل‌های خطی، تابع مفصل	m_bolbolian@yahoo.com
	محمد شفاعی نوقابی	استادیار	استنباط آماری	۱۳۹۱	احتمال، قابلیت‌های اعتماد و احتمال	mohamad.shafaei@gmail.com

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

- باشد از شرکت در آزمون جامع معاف است. در این دانشگاه سابقه اخراج دانشجوی دکتری وجود ندارد.
- شرایط استاد راهنما: (۱) داشتن حداقل ۳ سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی، (۲) راهنمایی پایان‌نامه حداقل ۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، (۳) استخدام در وضعیت حداقل رسمی آزمایشی، (۴) داشتن حداقل یک مقاله علمی پژوهشی نمایه شده در ISI یا ISC که متقاضی در آن نویسنده اول باشد.
- تعداد دانشجوی کارشناسی ارشد تحت راهنمایی هر عضو هیأت علمی حداکثر در سال: برای استادیار واجد شرایط ۳ دانشجو، برای استادیار دارای ۹۵ درصد آیین‌نامه ارتقاء ۳ دانشجو، برای دانشیار ۴ دانشجو و برای استاد ۴ دانشجو می‌باشد. هم‌چنین تعداد دانشجوی دکتری در حین تحصیل تحت راهنمایی هر عضو هیأت علمی، برای استادیار واجد شرایط حداکثر ۲ دانشجو، برای استادیار دارای ۹۵ درصد آیین‌نامه ارتقاء ۳ دانشجو، برای دانشیار ۴ دانشجو و برای استاد حداکثر ۵ دانشجو می‌باشند.
- در هر ورودی، استادیار حداکثر راهنمایی ۱ دانشجو، دانشیار

- این دانشگاه از طریق کنکور سراسری نیمه متمرکز سازمان سنجش دانشجوی دکتری می‌پذیرد. پس از قبولی در مرحله اول (آزمون سازمان سنجش) معرفی شدگان در آزمون مصاحبه شرکت می‌کنند. سوابق پژوهشی دوره کارشناسی ارشد نیز در مصاحبه منظور می‌گردد.
- ترکیب هیأت داوران امتحان جامع استاد راهنما و ۴ عضو هیأت علمی می‌باشد و حضور یک عضو هیأت علمی با مرتبه دانشجویی و یک داور خارجی در این ترکیب الزامی است آزمون جامع در سطح درس دکتری (۱۲ - ۱۸) واحد به صورت کتبی برگزار می‌شود و اگر نمره آزمون کمتر از ۱۴ باشد دانشجو مردود محسوب می‌شود و اگر بین ۱۴ - ۱۶ باشد قبولی دانشجو منوط به قبولی آزمون مصاحبه است و چنان‌چه نمره آزمون کتبی بالاتر از ۱۶ باشد دانشجو قبول است و نیاز به شرکت در آزمون مصاحبه ندارد. دانشجو پس از اتمام واحدهای درسی و به شرط داشتن معدل بالاتر از ۱۶ می‌تواند در آزمون جامع شرکت کند. آزمون جامع دو بار در سال برگزار می‌شود و هر دانشجو حداکثر دو بار فرصت شرکت در آزمون دارد. چنان‌چه دانشجو تا پایان ترم چهارم حسداقل یک مقاله پذیرفته شده در مجلات علمی - پژوهشی معتبر داشته

- دانشجویان دکتری در این دانشگاه بورسیه نمی‌باشند و هزینه زندگی دانشجویان توسط خودش تأمین می‌شود. خوابگاه مجردی به دانشجویان دکتری تعلق می‌گیرد و امکاناتی متعارف (اتاق مطالعه، کامپیوتر و ...) در دانشکده در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد.
- ارائه گواهی قبولی در یکی از آزمون‌های زبان TOFEL (۵۰۰)، MCHE (۵۰)، TOLIMO (۵۰۰)، IELTS (۵)، آزمون زبان دانشگاه تهران (۵۰) و TELP دانشگاه فردوسی مشهد (۵۰) با حداقل نمرات ذکر شده تا قبل از برگزاری آزمون جامع برای کلیه دانشجویان دکتری الزمی است.

و استاد حداکثر راهنمایی ۲ دانشجویی را می‌توانند به عهده بگیرند و فرد متقاضی بین دو دوره پذیرش دانشجوی دکتری، حداقل ۵ امتیاز پژوهشی به غیر از پایان‌نامه بایستی کسب نماید.

- تعداد دروس دوره آموزشی ۴ درس و در مجموع ۱۶ واحد است و رساله دکتری ۲۰ واحد می‌باشد. در این دانشکده دانشجوی دوره دکتری پژوهشی (بدون گذراندن دوره آموزشی) وجود ندارد. ضمناً حضور دانشجوی دکتری در دانشکده / گروه توسط استاد راهنما کنترل می‌شود و لزوم شرکت دانشجو در سمینارهای تخصصی دانشکده بستگی به نظر استاد راهنما دارد. به علاوه تدریس دانشجویان دکتری الزامی نمی‌باشد.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

نام	مرتب	تخصص	سال استخدام	سال بازنشستگی
سید محمود طالبیان	استادیار	آنالیز ریاضی	۱۳۵۴	۱۳۸۲
سید حسن علم‌الهدایی	استاد	آموزش ریاضی	۱۳۶۵	انتقال به دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۷۶
سهراب عفتی	دانشیار	تحقیق در عملیات	۱۳۷۸	انتقال به دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۸۶
محمد جانفدا	دانشیار	آنالیز ریاضی	۱۳۸۱	انتقال به دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۹۱

افتخارات ملی و بین‌المللی

- برگزاری بیست و دومین سمینار جبر ایران ۱۳۹۰؛
- برگزاری اولین سمینار ساختارهای کلی جبری ۱۳۹۱؛

نشانی و اطلاعات تماس

سبزوار - توحید شهر، پردیس دانشگاه حکیم سبزواری، دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر
 تلفن: ۰۵۷۱ - ۴۰۰۳۰۳۷
 فاکس: ۰۵۷۱ - ۴۰۰۳۱۸۲

وبسایت: <http://www.hsu.ac.ir/math>

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنه)

طرح پژوهانه در دانشگاه حکیم سبزواری در حال حاضر اجرا نمی‌شود.

■ خبرنامه از سرکار خانم دکتر لیلا شریفان نماینده انجمن در دانشگاه حکیم سبزواری که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

جوایز انجمن ریاضی ایران

جایزه
مهدی بهزاد:
به برترین مدیریت
و پیشبرد ریاضیات
کشور.

جایزه
مهدی رجبعلی پور:
به برترین مقاله در
زمینه جبرخطی و
کاربردهای آن.

جایزه
عباس ریاضی کرمانی:
به مقالات برتر ارائه
شده در کنفرانس‌های
سالانه ریاضی ایران.

جایزه
محمد هادی شفیعیه:
به بهترین ویراستار
ریاضی.

جایزه
تقی فاطمی:
به بهترین مدرس
ریاضی.

جایزه
ابوالقاسم قربانی:
به مقالات برتر
در زمینه تاریخ
ریاضیات.

جایزه
غلامحسین مصاحب:
به نویسندگان آثار
برجسته ریاضی به
فارسی.

جایزه
منوچهر وصال:
به مقالات برتر ارائه
شده در سمینارهای
سالانه آنالیز ریاضی.

جایزه
محمدحسن نجومی:
به برترین‌های
پذیرفته‌شدگان
ریاضیات مالی.

جایزه
محسن هشترودی:
به مقالات برتر ارائه
شده در سمینارهای
دوسالانه هندسه و
توپولوژی.

کتاب و نشریات ادواری

خبرنامه (فصلنامه، ۴ شماره در سال)، فرهنگ و اندیشه ریاضی (دوفصلنامه، ۲ شماره در سال)، بولتن (به زبان انگلیسی، ۳ شماره در سال).

کتاب و نشریات غیر ادواری

راهنمای اعضا (دوره‌ای)، گزارش همایش ماهانه (جلد ۱، فارسی)، واژه‌نامه ریاضی و آمار، گزارش همایش ماهانه (جلد ۲، انگلیسی)، گزیده‌ای از مقالات ریاضی، انفجار ریاضیات (انتشار الکترونیکی: CD و web site)، مسأله‌های مسابقات ریاضی دانشجویی کشور. ۱۳۸۵-۱۳۵۲.

مزایای عضویت در انجمن ریاضی ایران

- در پیشرفت ریاضی و عمومی کردن ریاضیات سهیم می‌شوید.
- از رویدادهای مهم ریاضیات در ایران و جهان با خبر می‌شوید.
- نشریات ادواری انجمن را دریافت می‌کنید.
- از تخفیف ثبت‌نام در تمام همایش‌های انجمن برخوردار می‌شوید.
- کارت عضویت دریافت می‌کنید و به‌عنوان عضو مبادله‌ای با برخی از انجمن‌های ریاضی جهان و انجمن‌های علمی دیگر ایران حق عضویت کمتری می‌پردازید. در حال حاضر انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا و انجمن ریاضی فرانسه با انجمن ریاضی ایران قرارداد عضویت مبادله‌ای دارند.

اعضای محترم انجمن ریاضی ایران

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند که با توجه به گسترش روزافزون اینترنت و همگانی شدن آن، سامانه اینترنتی اعضای انجمن ریاضی ایران با هدف آسان‌سازی عضویت، صرفه‌جویی در زمان و هزینه اعضای انجمن راه‌اندازی شد. به کمک این سامانه تمامی مراحل عضویت به صورت اینترنتی انجام خواهد شد. برای عضویت در انجمن به نشانی اینترنتی <http://imsmembers.ir> مراجعه فرمایید.

لازم به ذکر است که عضویت مهر ۹۱ - مهر ۹۲ (عضویت حقیقی) از طریق این سامانه انجام می‌پذیرد. دبیرخانه انجمن ریاضی ایران پذیرای پیشنهادات اعضای محترم در این راستا می‌باشد.

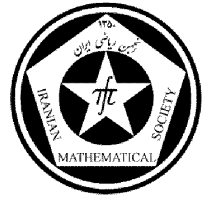
ضمناً مبالغ عضویت‌های فوق به شرح جدول ذیل را، به شماره حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم‌خان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز نمایید.

حق عضویت برای دوره مهر ۹۱ - ۹۲

عضویت‌ها	یک ساله	دو ساله	سه ساله	چهار ساله	پنج ساله	دائمی	توضیحات
پیوسته	۳۵۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰	---
وابسته - فرهنگ و اندیشه و بولتن	۲۵۰/۰۰۰	۴۵۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت کلیه نشریات.
وابسته - فرهنگ و اندیشه	۲۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت فرهنگ و اندیشه.
وابسته - بولتن	۲۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت بولتن.
وابسته	۱۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰					حداقل قیمت برای اعضای وابسته یکساله با تخفیف برابر ۷۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
فارغ‌التحصیلان دکتری							دانشجویان دکتری پس از فارغ‌التحصیلی با تایید نماینده به مدت یکسال به طور رایگان عضو انجمن خواهند بود.

• اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، دانشجویان، دانش‌آموزان و معلمان سطوح مختلف آموزش و پرورش می‌توانند با ضمیمه کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها) و کارت دانشجویی یا دانش‌آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پرورش از تخفیف ۵۰ درصدی برخوردار شوند. لازم به ذکر است که تخفیف به عضویت‌های یک‌ساله و دو ساله تعلق می‌گیرد.

• توجه: حداقل حق عضویت برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه برای یک سال ۷۰/۰۰۰ ریال و برای دو سال ۱۴۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

انجمن ریاضی ایران انجمنی صرفاً علمی است که با هدف بسط و توسعه دانش ریاضی در ایران تشکیل شده و در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۵ تحت شماره ۱۲۵۸ به ثبت رسیده است. این انجمن زیر نظر کمیسیون انجمن‌های علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند و دخل و خرج سالانه خود را با جزئیات به معاونت پژوهشی این وزارتخانه گزارش می‌دهد. انجمن ریاضی ایران که در بیش از ربع قرن فعالیت خود مصدر خدمات فراوانی بوده است با شادمانی از بین وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های علمی و فرهنگی تعدادی را به عضویت حقوقی می‌پذیرد. شرط عضویت دوره یک ساله که از **اول مهرماه ۱۳۹۱** آغاز می‌شود تکمیل فرم زیر و واریز حداقل مبلغ **چهار میلیون ریال** به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان‌زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران است. در قبال این لطف، انجمن کلیه نشریات خود را، از جمله سه نشریه ادواری: خبرنامه، فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن انجمن ریاضی ایران را به حداکثر پنج کتابخانه از کتابخانه‌های اعضای حقوقی می‌فرستد و در دوره مربوط نام آنان را با تقدیر در زمره **حامیان** انجمن ریاضی ایران در خبرنامه ذکر می‌کند.

فرم عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

نام دانشگاه/مؤسسه: .....

نشانی پستی: .....

کد پستی: .....

تلفن و کد آن: ..... دورنگار و کد آن: .....

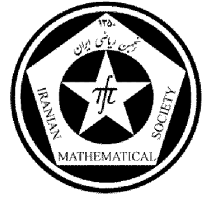
پست الکترونیک: .....

تعداد ..... نسخه از نشریات به نشانی فوق ارسال شود به نشانی کتابخانه‌های مذکور در فهرست پیوست ارسال شود

ضمناً فیش پرداختی به حساب جاری ..... به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ..... ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسؤول ..... سمت: .....

تاریخ: ..... امضای مسؤول

فرم اشتراک نشریات ادواری انجمن ریاضی ایران

فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن دو نشریه علمی - ترویجی و علمی - پژوهشی انجمن ریاضی ایران است که هر سال در دو شماره منتشر و به اعضای حقیقی و حقوقی انجمن ارسال می‌شوند.

حق اشتراک یک ساله از مهر ۹۱ الی مهر ۹۲ این دو نشریه همراه با خبرنامه (۴ شماره در سال) برای کتابخانه‌ها و مؤسسات جمعاً ۶۰/۰۰۰ ریال است.

علاقه‌مندان به اشتراک می‌توانند این مبلغ را به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز کنند و فیش آن را به نشانی انجمن بفرستند.

نام دانشگاه/مؤسسه: .....

نشانی پستی: .....

تلفن و کد آن: ..... دورنگار و کد آن: .....

فیش پرداختی به حساب جاری ..... به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ..... ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسئول: .....

سمت: .....

تاریخ: .....

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه محقق اردبیلی

ردیف اول از راست: حسین عبدالزاده، قاسم نریمانی، عبدالله برهانی، جعفر اعظمی، عادل کاظمی پیلهدرق، محمدرضا عبداله‌پور، نسرين اقبالی و احمد یوسفیان دارانی. ردیف دوم از راست: محمد ضارب‌نیا، محمدباقر فرش‌باف مقیمی، ناصر زمانی، احمد خوجالی، محمدرضا مطلبی، کاظم حق‌نژاد آذر، داریوش لطیفی، نعمت ابادری و عادل نجفی.

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه حکیم سبزواری

از راست: لیل شریفان، طیبه لعل‌شاطری، رحیمه پورخاندانی، مهدی زعفرانیه، مسعود مشرقی، عبدالله قلی‌زاده، غلامرضا مقدسی، علی‌اکبر استاجی و محمدتقی خداداد. ردیف دوم از راست: مرضیه رشیدی، اعظم پورمیرزایی، بهناز طلوع، امین رفیعی، محمودامین طوسی، علی‌اکبر عارفی جمال، محمدعلی پرتانین، علیرضا قدسی، علی برزنونی و احسان استاجی. ردیف سوم از راست: مهدی مهدی‌زاده، محمد بلبلیان قالیباف و مهدی وطن‌دوست. ردیف چهارم از راست: یاسر علیرزاده، قدیر صادقی و علیرضا سلیمانی.